DE NOMINUM PROPRIORUM EPITHETIS HOMERICIS.

DISSERTATIO
INAUGURALIS PHILOLOGICA
QUAM
CONSENSU ET AUCTORITATE
AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS
IN
ALMA LITTERARUM UNIVERSITATE
GRYPHISWALDENSI
AD
SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES
RITE CAPESSENDOS
NON. IAN. HORA XI
UNA CUM SENTENTIIS CONTROVERSIS
PUBLICE DEFENDET

AUCTOR
(Friedrich Ernst)
CAROLUS FRANKE
MARCHICUS.

ADVERSARII ERUNT:
E. ARLT, CAND. PHIL.
R. PFENNIG, SEM. REG. PHIL. SEN.

GRYPHISWALDIAE MDCCCLXXXVII.

Tria indagare mihi proposui: primum, quae vis metricis rationibus in epithetis nominum propriorum ab Homericis poetis electis tribuenda sit, deinde, quibus locis epitheta a solita sede remota sint, denique, ubi usus epithetorum vitiosus esse videatur. novi igitur non multum afferam, cum haud pauca iam ab aliis occasione data observata sint; sed nemodum, quod viderim, hanc rem via ac ratione tractare conatus est. quare id aggredi constitui et, ut index quam locupletissimus evaderet, ipse omnes locos collegi, quoniam in Ebelingii lexico multos etiam vel corrigendos vel addendos vel delendos esse quibusdam vocibus collatis mihi persuaseram. quodsi tamen forte nonnullos commemorare omisi, veniam impetraturum me esse eo magis spero, quod re vera in exemplis non simpliciter colligendis, sed inter se comparandis facile fieri potest, ut singula quaerentium oculos fugiant. perlustravi autem praeter Iliadem et Odysseam hymnos quoque Homericos et fragmenta epici cycli, sicut nunc, postquam Wilamowitzius in libro, quem inscripsit 'Homerische Untersuchungen', epicum cyclum non minus Iliade et Odyssea 'Homericum' esse certissime demonstravit, omnino necessarium est; praeterea contuli Hesiodum ex eoque, quae mihi memorabilia videbantur, enotavi.

In verbis afferendis usus sum Iliadis et Odysseae editione Nauckiana, hymnorum Baumeisteriana, epici cycli Kinkeliana, Hesiodi Rzachiana.

I.

Quam vim metrum ad verba formanda et copulanda habeat, diligentius primum inquisivit I. E. Ellendtius in progr. gymn. Regimontani Palaeopolitani 1861, deinde Ellendtii dissertationis prorsus ignarus, sed multo subtilius Duentzerus in Fleckeiseni annal. 1864, p. 673 sqq. = Homerische Abhandl. p. 517 sqq., nec immerito vir doctus ea, quae illic observavit, gravissima iudicavit omnium, quae de rebus Homericis composuit. itaque liceat mihi brevissime, quae hac de re disseruit, complecti.

Saepissime poetas Homericos metrica vel necessitate vel commoditate adductos verba quaedam inter se permutavisse; quod modo ita eos instituisse, ut diversas formas eiusdem stirpis fingerent, modo ita, ut generibus, numeris, casibus vel personis et modis substantivorum verborumque promiscue uterentur, modo, ut particulas hic adderent, illic omitterent, tum rursus, ut verba transponerent, denique ut synonymorum et epithetorum perpetuorum usum quam latissime propagarent. velut metro factum esse, ut *Ὀδυσσῆος* et *Ὀδυσῆος* et *Ὀδυσσέος* legamus, *δουρός* et *δούρατος*, *σεῦ* et *σέο* et *σεῖο* et *σέθεν*, *μίαν* et *ἴαν*, *εὐρύν* et *εὐρέα*, *Ζηνός* et *Διός*, *φίλε τέκνον* et *τέκνον φίλον*, *μύθων ἦρχε* et *ἤρχετο μύθων*, *ἅλς* et *πόντος* et *θάλασσα*, *μώνυχες* et *ὠκέες ἵπποι* aliaque id genus innumera. saepe igitur non esse opus, ut nonnulli interpretes facere soleant, ad contortas explicationes confugere, sagaciter exponere, quid intersit inter *ἀνὰ θυμόν* et *κατὰ θυμόν*, fortasse etiam subtiliter disputare, cur equi melius hic *καλλίτριχες*, illic *ἐύτριχες* appellentur. huiusce modi explicationibus iam esse abstinendum nec eis amplius taedium legentium animis movendum.

Quod quidem mihi magnam partem persuasit Duentzerus nec quemquam, qui mente non praeoccupata illam disputationem legerit, dissensurum esse confido, praesertim exemplis maxime luculentis collectis et in uno quasi conspectu compositis. sed tamen, quod plerumque eis, qui novi aliquid invenerunt, accidere solet, idem Duentzero quoque ac-

cidisse mihi videtur: Homerum nonnunquam nimis angustis finibus coercet et in universum nimiam metri vim sibi fingit. credit enim, quamquam contra Grummium (v. p. 560) hoc negat, ex compluribus synonymis semper unum esse proprium, cetera metri vel euphoniae causa substituta (p. 535). qua de causa saepius traditam lectionem corrigit, velut *κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου* (*M* 183, *P* 294, *Υ* 397) in *κόρυθος δ. χ.* (ω 523!). sed euphoniae argumentum nimis lubricum est, quo qui utentur rarissime inter se consentient. ita, ut dubitatio omnis excludatur, de hac re nihil demonstrabis, nisi voces, quae mutatae videntur esse, aut saepius in eadem versus sede leguntur aut cum aliis frequentius coniunctae quasi in unam notionem coaluerunt, aut denique, si praeter vocem raro lectam alia usitatissima exstat. exempla affero. saepissime ante V. pedem ponitur *μεγαθύμου*, saepissime ibidem *μεγαλήτορος*, significatione eadem, per metrum plerumque mutari non possunt: iam apparet, cur poetae variaverint. 'vela contrahere' in Homero semper est *ἱστία στέλλειν*, uno loco, *A* 433, *ἱστία στέλλεσθαι*: num casu factum putas, ut h. l. activum metro excludatur? sexies decies *πτολίπορθος* legimus, bis *πτολιπόρθιος*: etiam hanc varietatem ex metro repetere pauci dubitabunt. concedo etiam alibi metricis de causis verba ita, ut legimus, electa esse posse; sed coniecturis nihil proficimus, et inde, quod fortasse quaedam vox, velut *ἅλς*, cum alia similis significationis, velut *θάλασσα*, in versu commutari non potest, solum metrum poetae in delectu normam fuisse concludere admodum temerarium iudico: quid obstat, ne ex compluribus synonymis, quae ei suppetebant, id in quod primum incidit poetam arripuisse ex eoque cetera verba modulatum esse credamus? an re vera difficile ei futurum fuisse putabimus ita versum conformare, ut, ubi nunc *ἅλς* legitur, ibi *θάλασσα* legeretur, ubi nunc *θάλασσα*, ibi *ἅλς*? nego igitur in eius modi rebus quid libidini poetarum, quid metricae necessitati tribuendum sit, definiri posse. hanc vero ipsam libidinem Duentzerus tam vehementer aversatur, ut nonnunquam tradita verba aut corrigere aut contorte explicare malit; et

tamen infra haud pauca exempla promam, ubi ipsi quoque discrimen in epithetorum usu statuere vix contingat.

Sed sunt haec leviora, si totum spectas, et eo magis excusanda, quoniam, ut iam dixi, Duentzerus primus hanc viam aperuit. ad quam muniendam si ea, quae iam afferam, aliquid conferre vir de Homero magis quam plerique concedunt meritus iudicaverit, magno gaudio me afficiet.

Iam ad singula pertractanda accingamur.

Variae potuerunt esse causae metricae, quibus poetae quibusdam epithetis spretis alia substituere cogerentur. nam primum magnus epithetorum numerus prout aut ab vocali aut a consona incipiunt non nisi aut post vocales aut post consonas in metrum quadrant. enumero omnia hoc genus exempla, quotquot inveni: *θοῦρον — οὖλον Ἄρηα* | [1]), *μακρὸν — αἰπὺν Ὄλυμπον* |, *φαίδιμ' — ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ* |; *φαίδιμος — ὄβριμος Ἕκτωρ* |, *χάλκεος — ὄβριμος Ἄρης* |; *διάκτορος — ἐύσκοπος Ἀργεϊφόντης* |, *Μενέλαε διοτρεφές* ante V. pedem vel *διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε* | — *ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε* |, *Κρόνου πάις* (*ἀγκυλομήτεω* |) vel *βαρύκτυπος* (*εὐρύοπα Ζεύς* |) — *Ὀλύμπιος* (*ἀστεροπητής* |), *περικλυτὸς — ἀγακλυτὸς* (Hes. Th. 945) *ἀμφιγυήεις* |, cf. *περίφρονος, πολύφρονος Ἡφαίστοιο* | sim., *περίφρων — ἐχέφρων Πηνελόπεια* | [2]), *Ἶρις . . . ποδήνεμος* ante V. ped. vel *ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις* | — *Ἶρις ἀελλόπος* ante V. ped., *πολυπτύχου* vel *θυώδεος Οὐλύμποιο* | vel *Οὐλύμποιο πολυπτύχου* ante V. ped. — *Ὄλυμπον ἀγάννιφον* ante V. ped.; *ἑλίκωπες* (*ας*) vel *μεγάθυμοι — ἥρωες* (*ας*) *Ἀχαιοί* (*ούς*) |; *βαθυζώνῳ Μετανείρῃ* | — *ἐύζωνος Μετάνειρα* |, *βοὴν ἀγαθὸς — ὑπέρθυμος* vel *ὑπερφίαλος Διομήδης* |, *βοὴν ἀγαθὸς* vel *κάρη ξανθὸς — ἀρηίφιλος Μενέλαος* |, *κελαινεφέι — ὑπερμενέι Κρονίωνι* |, *μενεπτόλεμος — ὑπέρθυμος Θρασυμήδης* |, *πολυμνήστη βασίλεια* | — *ἀγακλεϊτῆς βασιλείης* |, *πολυχρύσου* vel *φιλοστεφάνου — ἐυστεφάνου* vel *ἰοστεφάνου Ἀφροδίτης* | (*Κυθερείης* |), *φιλομειδὴς* vel *Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη* | — *ἐυστέφανος Κυθέρεια* |, *φιλοπτολέμων — ἀρηιφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν* |; Cereris attributa *καλλίσφυρος* vel *τιμάοχος* vel

1) hasta apposita versus finem significo.

2) cf. βέλος περιπευκές — ἐχεπευκές.

χρυσάορος — *ἀρηφόρος* omnia ante V. ped. collocata, *τερψιμβρότου* vel *φαεσιμβρότου* — *Ὑπερίονος Ἠελίοιο* | sim.; *Ἑλένη* ... *δῖα γυναικῶν* | vel *καλλιπάρηος* | — ... *εὐπατέρεια* |, *Ἑλένης* ... *καλλικόμοιο* | — ... *ἠυκόμοιο* |, *Θήβησ' ἐνὶ καλλιχόροισιν* | — *εὐρύχορον Θήβην* post I. ped.[1]) vel *Θήβης* ... *ἑπταπύλοιο* |, *Δημητέρι κυανοπέπλῳ* | — *Δημήτηρ* .... *ἀγλαόδωρε* |, *κυανοχαίτης* | — *εἰνοσίγαιος* |, *Νέστορος* ... *κυδαλίμοιο* | — *Νέστορος ἱπποδάμοιο* |, *Ὀδυσ(σ)ῆος* ... *κυδαλίμοιο* | — *Ὀδυσσῆος* ... *ἀντιθέοιο* |, *Ζεὺς τερπικέραυνος* | sim. — *Ὀλύμπιος ἀστεροπητής* | sim., *Ἀργείων* ... *χαλκοχιτώνων* | — ... *αἰχμητάων* |; *κάρη κομόωντες* (*ας*) — *ἐυκνήμιδες* (*ας*) *Ἀχαιοί* (*ούς*) |; *θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος* | vel *πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε* | — *ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης* |; *πολυσημάντωρ Ἀιδωνεύς* vel *πολυδέγμων* | — *Ἀίδης ἐνέροισι ἀνάσσων* |[2]). nonnulla ex his attributis inter se permutatis sine dubio significationis plane diversae sunt; sed inspice singulos locos: rarissime variationem propter sententiarum conexum necessariam fuisse invenies[3]). immo si conferes eos locos, ubi metro poetis

---

1) εὐρύχορον igitur hoc quidem loco aliter collocatum est, ut alibi quoque, sed εὐρυχόροιο item in fine I 478, ω 468.

2) addi possunt etiam Εὔμαιος ὑφορβός | — Εὔμαιε συβῶτα |, Ἑλλάδα καλλιγύναικα | — Ἑλλάδος εὐρυχόροιο |, Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο | — Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν |, Διομήδεος ἱπποδάμοιο | — Τυδεΐδη . . . ποιμένι λαῶν |, Ἕκτορος ἱπποδάμοιο | vel ἀνδροφόνοιο | — Ἕκτορι ποιμένι λαῶν | vel χαλκοκορυστῇ |, (Μενελάου κυδαλίμοιο | — ποιμένι λαῶν |); etiam longius recedunt Ἑλλήσποντος ἀπείρων | — ἀγάρροον Ἑλλήσποντον |, ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων | — ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἀπόλλων |, πολύμητις Ὀδυσσεύς | — πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ |. consulto vero hic omisi attributa ἀρήιος, ἀγακλυτός, διίφιλος, πελώριος, πόδας ταχύς, ἀμύμων, ἀγαυός, δαΐφρων, ποδώκης; πεπνυμένος, δουρικλυτός, ἀγαπήνωρ, μεγάθυμος, μεγαλήτωρ, θεοειδής.

3) velut discrimen observavisse mihi videor inter πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε vel θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος et ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης. legitur enim θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος semper in iureiurando, excepto hymn. V, 21: κεκλομένη πατέρα Κρονίδην ὕπατον καὶ ἄριστον; ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης item aut in iureiurando (Η 411, Κ 329) aut in enuntiatis optativis (θ 465 = ο 180, ο 112); etiam Ν 154 (εἰ ἐτεόν με | ὦρσε θεῶν ὤριστος ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης) similiter comparatus est, cum Π 88 (εἰ δέ κεν αὖ τοι | δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης) nihil similitudinis habeat.

optio dabatur, utrum attributum a consona an a vocali incipiens eligere mallent, quoniam nihil opus erat nisi *ν ἐφελκυστικόν* aut omitti aut addi, plerumque hoc studio eos ductos esse videbis, ut litteram paragogicam vitarent, non ut attributa ad res narratas accommodarent. numeravi eius modi locos 165 [1]), ex quibus non nisi 21 hanc litteram praebent: *ὀτρύνουσιν ἐύσκοπον ἀργεϊφόντην* (*Ω* 109), *δεπάεσσιν ἐυσκόπῳ ἀργεϊφόντῃ* (*η* 137), *ὄφειλεν Ὀλύμπιος, Τρώεσσιν* —, *κεν* —, *ἐκέλευσεν* —, *οἶδεν* — (*Α* 353, *Θ* 335, *Χ* 130, *Ω* 175, *ο* 523), *ἦρχεν ἐύζωνος Μετάνειρα, ἔτικτεν* —, *ἀφραδίῃσιν* — (hymn. V 212, 234, 243), *προσέειπεν ἐύζωνον Μετάνειραν* (hymn. V 255), *ἐνόησεν ἀρηίφιλος Μενέλαος, ξείνισσεν* —, *ἐλέησεν* — (*Γ* 21, 232, *Ε* 561), *προσέειπεν ἀρηίφιλον Μενέλαον* (*P* 11), *μέμηλεν ἐυστεφάνου Κυθερείης, ἐστὶν* — (h. IV, 6, 175), *Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν* (Ζ 292), *εἶσεν ἐυκνήμιδας Ἀχαιούς, ἔρεξεν* — (*Η* 57, *β* 72), *Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης* (ο 112). his locis cur poetae a consuetudine recesserint, non assequor: videtur mihi mera libido esse, idque eo magis, quod non semper ante haec attributa *ν ἐφελκ.* praefertur, potius ante *διάκτορος ἀργεϊφόντης* 13[ies], ante *βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος* 16[ies] (ante *βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης* 15[ies]), ante *κάρη κομόωντες Ἀχαιοί* 8[ies] seu potius 6[ies] [2]) omittitur. nec quod quis coniciat hos tam paucos versus corrigendos esse, probo. nam e. g. auctor hymni V

ἐύζωνος consulto *ἐύζωνος* videtur praetulisse, cum *βαθύζωνος* cum nomine *Μετάνειρα* non nisi semel, ubi metro flagitatur,

βαθύζωνος copulaverit, vs. 161 (*μητρὶ βαθυζώνῳ Μετανείρῃ*); similiterque *βαθύζωνος* necessarium fuit vs. 201 (*πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρός*, h. e. Cereris), non fuit vs. 95 (*οὐδέ τις ἀνδρῶν | εἰσορόων γίνωσκε βαθυζώνων τε γυναικῶν*).

ἀρηίφιλος praeterea si *Ε* 561 in *τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε βοὴν ἀγαθὸς*

βοὴν ἀγαθός *Μενέλαος* corrigeremus, corrigendus esset item *P* 346 (*τὸν*

1) seu potius 162, cum unus in Hesiodo legatur Th. 818, B 28 vero et 65 (θωρῆξαί σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς) propter B 11 (θωρῆξαί ἑ κέλευε [imperativus] κάρη κομόωντας Ἀχαιούς) mutari non potuerint.

2) cf. not. 1.

δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηίφιλος Λυκομήδης), quippe qui procul dubio ex illo originem duxerit[1]).

Apparet igitur *ν ἐφέλκ.* aut additum aut omissum nullo modo documento esse posse, utrum ex binis epithetis comparis mensurae pro solito et quasi proprio habendum sit; non posse igitur concludi inde, quod e. g. *ὄβριμος Ἕκτωρ* illo *ν* addito 6^{ies} pro *φαίδιμος Ἕκτωρ* ponere licuisset, propterea hoc epitheton postea demum pro *φαίδιμος* ob metrum Hectori inditum esse[2]). sed non iniuria aliud Duentzerus monuit. observavit enim ad *τ* 312 verba *ἀνὰ θυμόν* solum metro *κατὰ θυμόν* vetante legi, *κατὰ θυμόν* autem etiam tum poni, ubi versus *ἀνά* admitteret, unde illud metricae necessitati deberi rectissime effecit[3]). ita exempla supra allata perlustrantes 2 similia invenimus: *E* 507 (*ἀμφὶ δὲ νύκτα | θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγων*) et *Ω* 498 (*τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν*) pro *θοῦρος* bene poni potuit *οὖλος*, deinde *M* 252, *Ω* 529, *ξ* 268 = *ρ* 437 (*Ζεὺς τερπικέραυνος* |) et *B* 781 (*Διὶ ὣς τερπικεραύνῳ* |) pro *τερπικέραυνος* bene *ἀστεροπητής*. legitur autem *θοῦρος Ἄρης* non nisi duobus illis locis, *θοῦρον Ἄρηα* 9^{ies}, *οὖλος Ἄρης* *E* 461, *οὖλον Ἄρηα* *E* 717[4]); deinde *Ζεὺς τερπικέραυνος* rursus tantummodo locis commemoratis, *Ζεὺς* ... *τερπικέραυνος* *Θ* 2, *Διὶ τερπικεραύνῳ* 11^{ies}, *Διὶ* ... *τερπικεραύνῳ* praeter *B* 781 etiam Hes. fr. XXV 1, *Δία* ... *τερπικέραυνον* *Π* 232, *Ζηνὸς* ... *τερπικεραύνου* h. IV 36, contra *Ὀλύμπιος ἀστεροπητής* *A* 580, 609, *M* 275, *Ζηνὶ* ... *ἀστεροπητῇ* *H* 443. hinc non casu factum esse concludo, ut epitheta *οὖλος* et *ἀστεροπητής* non legamus nisi ubi metrum ea postulet: potius hanc solam ob causam ea in locum verborum *θοῦρος* et *τερπικέραυνος* successisse. quod

ὄβριμος
φαίδιμος
θοῦρος
τερπικέραυνος
οὖλος
ἀστεροπητής

1) cf. infra cap. III.

2) etiam ὄβριμος Αἴας frustra quaesiveris, quamquam E 617, H 187, Ψ 779 poni potuit.

3) κατὰ θυμόν secundum Ebelingium 39 locis legitur, ἀνὰ θυμόν 9; quater metro ἀνά pro κατά admittitur: K 491, N 416, Π 119, χ 373.

4) vs. 718 θούριδος ἀλκῆς sequitur, quare poeta attributum θοῦρον in antecedenti versu melius vitavisset, etiamsi metrum non repugnasset.

ἑλίκωψ ἥρως — etiam clarius nobis elucebit formulas *ἑλίκωπας Ἀχαιούς* et *ἥρωας Ἀχαιούς* comparantibus. neque enim ob metrum solum altera pro altera ponitur, sed. prorsus promiscue usurpantur: *Μ* 165, *Ο* 230, *Τ* 34 = *α* 272 *ἑλίκωπας* dicere licuit pro *ἥρωας* et *Ω* 402 *ἥρωες* pro *ἑλίκωπες*, quoniam in omnibus his versibus longa syllaba in consonam exiens antecedit, eademque de causa nihil prohibuit, ne *κ* 138 in
Ὑπερίων φαεσίμβροτος — *Ὑπερίονος Ἠελίοιο*, *α* 8 in *φαεσιμβρότου Ἠελίοιο* versus finiretur.

Denique pauca de hiatu addenda sunt. quem C. A. I. Hoffmannus[1]) vitatum esse ostendit post priorem thesin tertii pedis, 'tum si in pede tertio caesura est mascula, tum si in pede quarto post arsin eiusdem sententiae est interpunctio maior', deinde ante quintum pedem, si 'aut plane omissa est semiseptenaria, aut, si est semiseptenaria, caesura bucolica maioris est momenti quam quod est semiseptenariae'. videamus igitur, num forte ex exemplis supra allatis poetas non nisi necessitate coactos ad hanc licentiam confugisse, ceteroquin eam aspernatos esse eluceat. quod re vera ita se habet. nam vix aliter explicare poteris, quomodo fiat, ut 110 locis in III. pede, 53[2]) ante caesuram bucolicam poetae ea quae a consona incipiunt attributa praetulerint et uno tantum loco hiatum ubi vitare poterant
ἀγλαόδωρος — admiserint, hymn. V 54: *Δημήτηρ, ὡρηφόρε, ἀγλαόδωρε*|. etiam hac igitur ratione sequitur, quod supra vidimus, in epithetis eligendis eos ad metricas leges magis sese applicavisse quam sententiae.

Idem cadit in ea epitheta quae ea sola re differunt, ut alterum altero una mora longius sit. in nonnullis eorum discrimen significationis tantillum, quin etiam nullum apparet, ut neminem ex sententia causam variandi repetitu-
ἑκηβόλος ἑκατηβόλος — rum esse credam. nam quid interest, utrum Apollinem *ἑκηβόλον* an *ἑκατηβόλον* appelles? sed vide, poetae quomodo his duabus formis usi sint: ecce intelleges, quid commodi

1) 'quaestiones Homericae', Clausthaliae 1842—48, I p. 88, 90.

2) omittendi erant A 419, B 478, A 773, τ 365, ω 24, hymn. XII 5, XXXIV 4.

habeant; ponuntur enim post usitatissimas III. pedis caesuras, altera post semiquinariam [1]), altera *κατὰ τρίτον τροχαῖον*. evolve *N* 623 sqq.: *οὐδέ τι θυμῷ | Ζηνὸς ἐριβρεμέτεω χαλεπὴν ἐδείσατε μῆνιν | ξεινίου, ὅς τέ ποτ' ὔμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν*: num re vera hic sententiarum conexu usitatam [2]) vocem *ὑψιβρεμέτης* vetari vel minus aptam esse putas? neminem spero fore, qui hoc contendat. circumspexi, num de aliis attributis idem possit observari: inveni haece: *πολύφρονος* — *πολυμήτιος Ἡφαίστοιο* |, *Ἴδης* ... *πολυπτύχου* ante V. ped. — *Ἴδην πολυπίδακα* ante V. ped.; *βαθυρρόου Ὠκεανοῖο* | vel *Ὠκεανοῖο βαθυρρόου* ante V. ped. — *ἀψορρόου Ὠκεανοῖο* |, *βαθυρρείταο* ... *Ὠκεανοῖο* post I. trochaeum — *ἀκαλαρρείταο* ... *Ὠκεανοῖο* post I. arsin; *ἐύθρονον Ἠόα* (*δῖαν* |) sim. — (*Ἠοῖ* ...) *χρυσοθρόνῳ ἠριγενείῃ* | sim., *ἐύσκοπος* — *χρυσόρραπις ἀργεϊφόντης* |, *ἐυστέφανος* — *χρυσηλάκατος κελαδεινή* | sim., *ἐύσκοπος ἰοχέαιρα* | — *θηροσκόπος ἰοχέαιρα* | vel *ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν* |, *Ἶρις ἀελλόπος* vel ... *ποδήνεμος* ante V. ped. — *Ἶριν* ... *χρυσόπτερον* ante V. ped.; *κάρη κομόωντες* vel *ἐυκνήμιδες Ἀχαιοί* — *μένεα πνείοντες* vel *χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοί* |; *Ποσειδάων* — *εὐρὺ κρείων ἐνοσίχθων* |, *ἄναξ* — *κρατερὸς Πολυδέγμων* |, *Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν* | — *Ἐνυαλίῳ κορυθάικι πτολεμιστῇ* |; *ὦ πάτερ ἀργικέραυνε κελαινεφές* sim. ante V. ped. — (*Ζεύς* ...) *Κρονίδης ὑψίζυγος* ante V. ped. [3]), *Ἄρης* ... *μιαιφόνος* vel *πελώριος* ante V. ped. — *Ἄρης ἐγχέσπαλος* vel *λαοσσόος* vel *κορυθαίολος* ante V. ped., *Αἴας* ... *πελώριος* ante V. ped. — ... *Τελαμώνιος* ante V. ped. [4]); *ἄναξ ἐνέρων Ἀιδωνεύς* | vel *ἄναξ κρατερὸς Πολυδέγμων* | vel *Κρόνου πολυώνυμος υἱός* | — *Ἀίδης ἐνέροισι ἀνάσσων* | vel *πολυσημάντωρ Ἀιδωνεύς* | vel *πολυσημάντωρ Πολυδέγμων* |, *αἰγλήεντος Ὀλύμπου* | vel *Οὐλύμπου νιφόεντος* | — *πολυπτύχου Οὐλύμποιο* | — *πολυδει-*

ἐριβρεμέτης

ὑψιβρεμέτης

---

1) una forma ἑκατηβόλ' post caes. semisept. collocatur, sed cf. infra cap. II.

2) ἐριβρεμέτης alibi non legitur.

3) cf. imprimis Ζεῦ κύδιστε μέγιστε κελαινεφές, αἰθέρι ναίων (B 412) et Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων (Δ 166).

4) utroque attributo nihil aliud poetae nisi Aiaces discernunt.

ῥάδος Οὐλύμποιο |[1]). in ea attributa, ex quibus alterum altero plus una mora longius est, non amplius inquisivi, quippe in quibus res tam manifesta fieri non possit; sed excipi possunt πόδας ὠκὺς — ὠκὺς Ἀχιλλεύς |, πόδας ταχὺν — ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα |, Ἀχιλλεὺς ... δουρικλυτός ante V. ped. — κλυτὸς ... Ἀχιλλεύς | post IV. arsin, περικλυτὸς — κλυτὸς ἀμφιγυήεις |, (περικλυτοῦ — κλυτοῦ Ἡφαίστοιο | Hes. Scut. 244,) ἀγακλυτὸν — κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα |, sim.; an quisquam hic poetas ob metrum variasse neget? —

Supra de eis epithetis agens, quae prout metro vox a vocali aut a consona incipiens postulatur inter se permu-
ἀρήιος cet. tantur, multa omisi servato ordine illic tractanda: ἀρήιος, ἀγακλυτός, διίφιλος, πελώριος, πόδας ταχύς, ἀμύμων, ἀγανός, δαΐφρων, ποδώκης; πεπνυμένος, δουρικλυτός, ἀγαπήνωρ, μεγάθυμος, μεγαλήτωρ, θεοειδής[2]). est autem omnibus proprium, ut promiscue usurpentur, non solum ea, quorum metrica ratio congruit. quod nobis elucebit singula nomina propria, quibuscum plura ex his attributis copulata leguntur, percensentibus; sunt vero haec:

Αἴας Τελαμώνιος: *Αἴας ... ἀρήιος, ... πελώριος, Αἴαντι ... δαΐφρονι, Αἴαντος μεγαθύμου, Αἴαντος* (-ι, -α) *μεγαλήτορος* (-ι, -α).

Αἴας Ὀιλιάδης: *Ὀ. δουρικλυτός, Ὀιλιάδῃ μεγαλήτορι.*

Αἰνείας: *Αἰνείαν ... πόδας ταχύν,* [*ἀμύμονος Αἰνείαο Υ* 274 Zenod.,] *Αἰνείαο δαΐφρονος, Αἰνείεω μεγαθύμου, μεγαλήτορος Αἰνείαο.*

Ἀλκίνοος: *ἀμύμονος —, δαΐφρονος Ἀλκινόοιο, Ἀλκινόοιο δαΐφρονος, μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο, Ἀλκίνοος θεοειδής.*

Ἀντήνωρ: *Ἀντήνορος ... ἀγανοῦ, Ἀντήνωρ πεπνυμένος.*

Ἀντίλοχος: *ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο, Ἀντιλόχῳ ... δαΐφρονι, Ἀντίλοχος πεπνυμένος,* (*Ἀντίλοχος μενεχάρμης* |).

Ἀχαιοί: *ἀρήιοι υἷες Ἀχαιῶν, μεγάθυμοι Ἀχαιοί* |.

---

1) etiam formulae βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηι | et θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηι | huc referri possunt.

2) omnes horum verborum formae ante V. ped. leguntur exceptis ἀγανοί, ἀμύμων, δαΐφρον, μεγάθυμος, -ον, -ε, -οι; θεοειδής cum omnibus casibus semper exitum versus occupat.

Ἀχιλλεύς: *ἀρήιος* ... *Ἀ.*, *Ἀ.* ... *διίφιλος*, *Ἀχιλῆα πελώριον*, — *πόδας ταχύν* vel *πόδας ταχὺν* ... *Ἀχιλῆα*, (*Ἀχιλῆος*) *ἀμύμονος Αἰακίδαο*, *Ἀχιλῆος ἀμύμονος*, *ἀμύμονα Πηλεΐωνα*, *Ἀχιλῆος ἀγανοῦ*, *Πηλεΐωνος ἀγανοῦ*, *Ἀχιλλεὺς* ... *δαΐφρων* |, *Αἰακίδαο δαΐφρονος*, *Ἀχιλῆι* (-*α*) *δαΐφρονι* (-*α*), *ποδώκεος Αἰακίδαο*, *ποδώκεα Πηλεΐωνα*, *ποδώκεος* ... *Ἀχιλῆος*, *Ἀχιλλεὺς* ... *δουρικλυτός*, (*μεγαθύμου Πηλεΐωνος*[1]), *Ἀχιλλῆος μεγαθύμου*, *μεγάθυμος Ἀχιλλεύς*.

Βελλεροφόντης: *ἀμύμων Β.* |, *ἀμύμονα* —, *δαΐφρονα Β.* |.

Δευκαλίων: *ἀμύμονα Δ.*, *μεγαθύμου Δ.*

Διομήδης: *Τυδέος υἱὸς ἀρήιος*, *δαΐφρων Τυδέος υἱός*, *Τυδεΐδεω* ... *δαΐφρονος*, *δαΐφρον*, *ἀγανοῦ Τυδέος υἱέ* |, *Τυδεΐδης δουρικλυτός*, *Τυδεΐδη μεγάθυμε* in capite versus.

Ἕκτωρ: *Ἕ.* ... *διίφιλος*, *πελώριον Ἕκτορ'*, *Ἕ. μεγάθυμος* post I. arsin.

Εὐρύλοχος: *μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο*, *Ε. θεοειδής*.

Ἰδομενεύς: *ἀρήιον Ἰδομενῆα*, *ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα*, *Ἰδομενῆος ἀγανοῦ Δευκαλίδαο*, *Ἰδομενῆα δαΐφρονα*, *Ἰ.* (...) *δουρικλυτός*, *ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος*.

Λαέρτης: *Λ. πεπνυμένος*, *Λαέρτην μεγαλήτορα*.

Λαοδάμας: *ἀμύμονα* —, *ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα*.

Λαομέδων: *ἀμύμονα Λαομέδοντα*, *ἀγήνορι Λ.*, *ἀγανοῦ Λ.*

Μενέλαος: *Μ. ἀρήιος* (*Ἀτρέος υἱός*) sim., *Μ. ἀμύμων* |.

---

1) hoc T 75 in codd. traditum est: μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλεΐωνος, quae verba Buttmannus in μῆνιν ἀποειπόντος ἀγανοῦ Πηλεΐωνος vel ἀμύμονος Αἰακίδαο vel Ἀχιλλῆος θείοιο mutare proposuit, nec solum analogia vs. 35 (μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν) haec mutatio commendatur, sed etiam eo, quod Didymus lectionem ἀποειπόντος testatur. dubitari autem potest, quamnam ex illis coniecturis maxime probemus. Nauckius non nisi primam commemorat, sine dubio, quod in ea vox Πηλεΐωνος retinetur. sed tamen ea ipsa minime mihi arridet quippe nusquam praeterea obvia. quod nihil haberet difficultatis, praesertim in libro T, si verba ita tradita essent; sed cum de coniectura agatur, id praeferendum duco, quod aliunde comprobare possumus. itaque eligendum est aut ἀμύμονος Αἰακίδαο aut Ἀχιλλῆος θείοιο. ego hoc ea de causa malim, quia ipse auctor libri T hoc suum commentum adamasse videtur, cum non solum vs. 279, sed etiam 297, quamquam in fine versus antecedentis θείοιο Μύνητος iam exstat, usurpaverit.

Μηριόνης: *Μηριόνη Μόλου υἱὲ πόδας ταχύ, Μηριόναο δαΐφρονος, Μ. πεπνυμένος, Μ. δουρικλυτός.*

Ναυσίθοος: *Ναυσίθοον μεγάθυμον* in initio versus, *Ν. θεοειδής* |.

Νέστωρ: *ἀγανοῦ* —, *μεγαθύμου Νέστορος.*

Ὀδυσσεύς: *ἀγακλυτὸν* ... *Ὀδυσῆα, Ὀ.* ... *διίφιλος, Ὀδυσῆα διίφιλον*, (*Ὀδυσσεὺς* ... *πολύτροπος,*) *Ὀδυσῆος ἀμύμονος, Ὀδυσῆι δαΐφρονι* sim., (*Ὀδυσῆα πολύφρονα,*) *Ὀδυσεὺς δουρικλυτός,* (*Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον,*) *Ὀδυσσῆος μεγαθύμου, Ὀδυσσῆι(α) μεγαλήτορι(α), Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος* (solum *δ* 143), *Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος.*

Πάτροκλος: *Πατρόκλοιο* ... *ἀμύμονος, Πατροκλεέα μεγάθυμον, Πατρόκλοιο* ... *μεγαλήτορος, Πατρόκλῳ μεγαλήτορι.*

Περσεφόνεια: *ἀγαυὴ Π.* (, *ἐπαινὴ Π.*), *δαΐφρονι Περσεφονείῃ* (, *περίφρων Π.*).

Πηλεύς: *Πηλῆος ἀμύμονος, Πηλέος* ... *δαΐφρονος.*

(*Πηνελόπεια*: *ἀμύμονι Πηνελοπείῃ, ἐχέφρων Π., περίφρων Π.*)

Πουλυδάμας: *ἀμύμονι* (-*α*) *Πουλυδάμαντι* (-*α*), *Πουλυδάμαντος ἀγανοῦ Πανθοΐδαο, Π. πεπνυμένος* (, *Π. ἐγχέσπαλος*), *Πανθοΐδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα, μεγαθύμου Πανθοΐδαο.*

Πρίαμος: *Πριάμοιο δαΐφρονος, Πριάμῳ μεγαλήτορι.*

Τελαμών: *Τελαμῶνος ἀγανοῦ,* — *ἀμύμονος.*

Τηλέμαχος: *Τηλεμάχοιο δαΐφρονος, Τ. πεπνυμένος, Τηλεμάχου μεγαθύμου, μεγαθύμου Τηλεμάχοιο, Τηλεμάχου μεγαλήτορος, Τηλέμαχος θεοειδής* (, *Τηλέμαχον θεοειδέα* ante V. ped. *π* 20).

Τρῶες: *Τ. ἀγανοί* |, *Τρῶες* (-*ων*) *μεγάθυμοι* (-*ων*) ante V. ped., *Τρῶες* ... *μεγάθυμοι* ante caesuram *κατὰ τρίτον τροχαῖον, Τρώων* (-*ας*) *μεγαθύμων* (-*ους*), *Τρῶες μεγαλήτορες.*

Τυδεύς: *ἀγανοῦ Τυδέος, Τυδέος* ... *δαΐφρονος* (*Οἰνεΐδαο*), *μεγαθύμου Τυδέος.*

Φαίηκες: *Φ. ἀγανοί* |, *Φαιήκων μεγαθύμων* (, *Φαίηκες* [...] *ναυσικλυτοί* ante V. ped.).

(*Ὠαρίων*: *Ὠαρίωνα πελώριον, κλυτὸν Ὠαρίωνα.*)

pauca ad haec addenda sunt. quae supra de usu *ν ἐφελκυστικοῦ* diximus, ea similiter, sed non pariter hic observari

possunt. nam numeravi 17 locos[1]), ubi *ν* omissum est, 8, ubi additum: *ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήιος ἵστατ' Ἀχιλλεύς* (*Π* 166); *προσέειπεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα* (*X* 278), *ἔτικτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην* (*Z* 155), *κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης* (*Z* 190), *φορέουσιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα* (*K* 323), *ἐγέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι* (*Ξ* 469); *πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια* (*λ* 635), *ἤνωγεν ἀγαυὴν Περσεφόνειαν* (hymn. V 348)[2]). *ν* additum explicari potest solum *λ* 635, quoniam in hymnis demum Proserpina attributum *περίφρων* a Penelope desumptum accepit, et fortasse *K* 323 (*ἵππους ... δωσέμεν, οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα* pro *φορέουσι ποδώκεα Πηλεΐωνα*); nam etsi *T* 419 *τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς* de Achille in curru stante dictum est, tamen illic rerum verborumque discrepantia multo magis sentiretur. ceteris locis causam non video: ex sententia certe repetenda non est. quare hic quoque libidinem suam poetas secutos esse arbitror. sed in eo sibi semper constiterunt, ut hiatum post priorem III. pedis thesin et ante V. pedem fugerent; quem quamquam ex Hoffmanni legibus creberrime admittere potuerunt, nunquam admiserunt.

Deinde hoc est notabile nunquam in caesura bucolica ante vocales syllabam *ου* correptam apparere; nunquam legitur ante vocales *ἀρηίου*, *ἀγακλυτοῦ*, *διιφίλου*, *πελωρίου*, *πεπνυμένου*, *δουρικλυτοῦ*, sed semper *ἀμύμονος*, *ἀγήνορος*, *δαΐφρονος*, *ποδώκεος*, *ἀγαπήνορος*, *μεγαλήτορος*. quod deliberanti mihi suspicio nascitur pro *χρυσαόρου Ἀπόλλωνος* atque *Οὐλύμποιο* vel *Ἴδης ... πολυπτύχου* potius corrigendum esse *χρυσάορος* et *πολύπτυχος*, sicut accusativus *χρυσάορα* metro postulatur h. I 123 (*χρυσάορα θήσατο*) et Hes. O. e. D. 771 (*χρυσάορα γείνατο*) similiterque *πολυπίδακος Ἴδης* |

χρυσάορος

πολύπτυχος

πολυπῖδαξ

1) Ω 472, Z 318, Θ 493, K 49, 527; Γ 229, P 360; Ψ 405, h. V 359; B 860 = 874, Θ 474; Π 281, Υ 27, N 113, Σ 267, X 193.

2) Σ 16 (ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱός) et E 649 (ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος) huc non pertinent, quod pro epitheto ἀγαυοῦ simile aliud poetis praesto non erat.

ab Aristarcho quidem in Iliade semper scribitur [1]), accusativus vero πολυπίδακα in versu 4[ter 2]) iterato: Ἴδην δ' ἵκανεν (ἱκέσθην) πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν item ob metrum necessarius est. sed certa haec coniectura non est, siquidem etiam legitur ἑκ(ατ)ηβόλου Ἀπόλλωνος |, βαθυρρόου et ἀψορρόου Ὠκεανοῖο |, Αἴαντος Τελαμωνίου ante V. pedem, quin etiam θ 287 et ω 75 περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο |, quamquam Vulcanus Φ 367, θ 297, 327 epitheto πολύφρονος ornatus est, et φαεσιμβρότου vel τερψιμβρότου Ἠελίοιο |, quamquam κ 138 quidem Ὑπερίονος Ἠελίοιο | bene poni poterat.

Denique mira possit videri nimia attributorum copia. nam si δαΐφρων Τυδέος υἱός | poetis dicere licebat, cur non item dixerunt Ἀχιλλεὺς ... δαΐφρων, Ἕκτωρ ... δαΐφρων sim. pro Ἀχιλλεὺς ... διίφιλος, Ἕκτωρ ... διίφιλος sim.? si ἀμύμων Βελλεροφόντης |, cur non ἀμύμων ... Ἀχιλλεύς, Μενέλαος ἀμύμων [3]) pro ἀρήιος ... Ἀχιλλεύς, Μενέλαος ἀρήιος? sed ne multa in re aperta: posuerunt ante V. pedem, si ullo modo fieri poterat, dactylum, non spondeum. de eis autem attributis, quae sic etiam restant, infra agam i. f. h. cap.

Unum superest epithetorum genus, ubi metrum causam mutationis esse credo. σ 312 legimus: αὐτὸς διογενὴς μετέφη

πολύμητις πολύμητις Ὀδυσσεύς, θ 3: ἂν δ' ἄρα διογενὴς ὦρτο πτολί-

πτολίπορθος πορθος Ὀδυσσεύς, et tamen utroque loco πολύμητις an πτολίπορθος dicas nihil refert: metrum solum θ 3 correctioni obstat nec minus in omnibus versibus, in quibus vox πτολίπορθος post caesuram semiseptenariam [4]) posita est, excepto χ 283 (ἔνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς), ubi ν ἐφελκ. poeta omittere maluit. similiter saepe

μεγαλήτωρ legimus Ὀδυσσῆι (-α) μεγαλήτορι (-α), ita ut littera μ vo-

ταλασίφρων calis brevis antecedens producatur, contra Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, quod etiam δ 143 (ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος

1) hymn. IV 54 omnes codd. πολυπιδάκου Ἴδης | exhibent, idem Athenaei cod. Ven. p. 682 F = Cypr. fr. IV 5 (p. 23).

2) Θ 47, Ξ 283, O 151, hymn. IV 68.

3) ante V. pedem! in fine positum est N 461, v. infra.

4) nam ceteri neglegendi sunt, quamquam nec in his πολύμητις substitui potest.

νἶι ἔοικεν) cum schol. scribendum esse censeo. *λευκωλένου* *Ἥρης* | hymn. I 95 (*νόσφιν λ. Ἥ.*) post *ν ἐφελκ.* ponitur, ceteroquin omnes casus aut post consonam aut post longam vocalem, *χρυσόθρονος Ἥρη* | non nisi post brevem vocalem producendam (*Α* 611, genetivus *Ο* 5). praeterea haec attributa ante V. pedem collocantur, *λευκωλένου* item post longam vocalem hymn. I 99, *χρυσόθρονος* vero *Ξ* 153 post *ν ἐφελκ.*, quod addi opus non erat, bis post longam vocalem, h. II 127 (*καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἔτρεφεν Ἥρης*) et h. XII 1 (*Ἥρην ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥείη*). in his ultimis igitur hymnorum locis id quod modo statui in usu horum epithetorum discrimen non servatur; quod num forte eam explicationem habet, ut hymnorum auctores iam utrumque traditum accepisse dicamus, Iliadis vero solum *λευκώλενος* et metro denique coactos illud alterum addidisse? — *ἑκάεργος Ἀπόλλων* | semper post longam vocalem vel consonam legimus, nunquam littera vau brevis vocalis antecedens producitur. iam confer *Ἀπόλλωνι λυκηγενέι κλυτοτόξῳ* | (*Δ* 101 = 119), *Ἀπόλλωνι* (-*α*) *κλυτοτόξῳ* (-*ον*) | (*φ* 267, *Ο* 55): nonne ex metricis rationibus hanc commutationem explicandam esse manifestum est? quare suspectus mihi est *ρ* 494 (*αἴθ᾽ οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων* pro *ἑκάεργος Ἀ.*). et bene accidit, quod non modo Kirchhoffius ad *ρ* 492 hanc partem recentiorem iudicat quam reliqua quibus inserta est, sed etiam Wilamowitzius p. 44 [1]). alia autem ratio inter *Ἀχιλλῆι* (-*α*) *ῥηξήνορι* (-*α*) et *Ἀχιλλεὺς* ... *δουρικλυτός* intercedit; nam cum *ῥηξήνορι* semper consona excipiatur, nunquam *δουρικλυτός* in locum eius succedere potest. nec Mercurii attributa *χρυσόρραπις* et *Κυλλήνιος* sine cautione quadam huc referenda sunt. nam *Κυλλήνιος* demum in hymnis saepius legitur, nunquam nec in Iliade nec in Odyssea, excepto versu recentissimo *ω* 1: *Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο.* quare mirandum non est non eis solum locis *χρυσόρραπις* positum esse, ubi *Κυλλήνιος* metro re-

[Margin: λευκώλενος — χρυσόθρονος — ἑκάεργος — κλυτότοξος — ῥηξήνωρ — δουρικλυτός — χρυσόρραπις — Κυλλήνιος]

---

1) de epithetis ἑκατηβόλος et χρυσάορος v. s. fin. hui. cap.

pugnat[1]), sed etiam ubi litteris χρ positio non efficitur; solum h. XIX 31 (*ἐξίκετ', ἔνθα τέ οἱ τέμενος Κυλληνίου ἐστίν*) *Κυλλήνιος* necessarium est.

Haec ea sunt epitheta quae vi metri mutata esse confido. sed restant admodum multa hac ratione explicandi destituta. in quibus nisi aliam causam indagare poterimus, poetae libidinem incusare malemus. sed saepe discrimen statuendum est. *N* 701 sq. legimus *Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν,*
Τελαμώνιος *'Οιλῆος ταχὺς υἱός, ἵστατ' ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου, οὐδ' ἠβαιόν.* nemo non videt attributum *Τελαμωνίου* h. l. nullo modo desiderari posse, quippe quo Aiaces acriter discernantur. *P* 166 sq. autem Glaucus Hectori maledicit: *ἀλλὰ σύ*
μεγαλήτωρ *γ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐκ ἐτάλασσας στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηίων ἐν ἀυτῇ*, respiciens ad vss. 128 sq.: *Αἴας (Τελαμώνιος υἱός*, vs. 115) *δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠύτε πύργον. Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων.* apparet igitur ex toto narrationis conexu, utro de Aiace agatur, nec hoc iterum diserte in memoriam revocari opus
δουρικλυτός fuit. — 4[ter] in Iliade legitur *'Οδυσεὺς δουρικλυτός*; *χ* 45 vero, postquam Ulixes Antinoo sagitta perfosso simulatam personam deposuit, respondet Eurymachus: *εἰ μὲν δὴ 'Οδυ-*
'Ιθακήσιος *σεὺς 'Ιθακήσιος εἰλήλουθας, ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες*, 'si re vera Ulixes es, Ulixes Ithacae nosterque rex': ieiuna esset oratio et frigida, si quis hic quoque *δουρικλυτός* inculcaret. similis gravitas in Leocriti verbis *β* 246 sqq. inest: *εἴπερ γάρ κ' 'Οδυσεὺς 'Ιθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγανοὺς ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσει' ἐνὶ θυμῷ*, quamquam hoc sane loco *δουρικλυτός* minus langueret. etiam ut modo *δαΐφρων* modo *πολύφρων* Ulixes di-
πολύφρων catur, consulto factum videtur esse. nam *πολύφρων* traditum est in uno versu 5[ies] iterato *νοστῆσαι* (-*ειν*) *'Οδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε*[2]), quare hic causam cur Ulixem rediturum esse sperandum sit indicari credo. inter eos locos,
δαΐφρων ubi *δαΐφρων* legitur, *γ* 163, *Λ* 482, *η* 168, *χ* 115, 202, 281

1) hymn. III 539 (κασίγνητε χρυσόρραπι), fortasse etiam IV 117 = 121 et V 335, in quibus ν ἐφελκυστικόν vitatum est.

2) solum α 88 nonnulli codd. var. lect. δαΐφρονα exhibent.

ob vocem *ποικιλόμητις* statim post *δαΐφρων* sequentem *πο-*
λύφρων pleonasmum non ferendum efficeret, et α 48 quoque
(*ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ, δυσμόρῳ*) nec
minus θ 18 (*πολλοὶ δ' ἄρ' ἐθηήσαντο ἰδόντες υἱὸν Λαέρταο*
δαΐφρονα) *δαΐφρων* mihi praeplacet; dubitari potest φ 223
et 379. — κ 330 Circe summo timore percussa Ulixem in-
terrogat: *ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος*; non temere, πολύτροπος
credo, hoc attributo nunc usa, cum ipsum decipere frustra
conata est. nec inconsulto in initio Odysseae poeta canit:
'virum mihi, Camena, insece versutum'. sed nihil hoc at-
tributum ad Iliadem: legimus igitur *ἔνθ' Ὀδυσεὺς μὲν ἔρυξε*
διίφιλος ὠκέας ἵππους (*K* 527), *ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα* διίφιλος
διίφιλον ἐσσεύοντο (*Λ* 419), *εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα διίφιλον*
(*Λ* 473)[1]. — *οὖλον Ἄρηα* (*οὖλος Ἄρης*) et *ὀξὺν Ἄρηα* (*ὀξὺς* οὖλος
Ἄρης) metro prorsus concinunt, sed si in usum inquiris: ὀξύς
οὖλος legitur, ubi ipsum deum poeta significat, *ὀξύς*, ubi
per *μετωνυμίαν Ἄρης* positum est pro bello[2]. idem dis-
crimen observare licet inter formulas *βροτολοιγὸν Ἄρηα* (*καὶ* βροτολοι-
δ' αὖθ' ἡ κυνάμυια ἄγει β. Ἄ. *Φ* 421) et *πολύδακρυν Ἄρηα* γός πολύδα-
(*οἳ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον π. Ἄ.* *Γ* 132, *Τρωσὶν ἐφ' ἱπ-* κρυς
ποδάμοισι φέρειν π. Ἄ. *Θ* 516 = *T* 318), inter *πότνια Ἠώς* πότνια
(*νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ π. Ἠ. ἥβην αἰτῆσαι* hymn.
IV 223, *τοῦ δ' ἤτοι εὐνῆς μὲν ἀπείχετο π. Ἠ.* h. IV 230)
et *φαινολὶς Ἠώς* (*ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη οἱ ἐπήλυθε φ. Ἠ.* h. V φαινολίς

1) ceterum corrigendus est Niesius, cum p. 192 sq. haec scribit: 'Ohne Zweifel hat sich auch die weitere Entwickelung und Vergrösserung (der Ilias) im Ganzen früher vollzogen, als es bei der Odyssee geschehen ist. Deutlichere Spuren einer Bekanntschaft mit dieser finden sich erst in jüngeren Theilen der Ilias: so in der πεῖρα und der ἐπιπώλησις, im 5. Buch und in der Doloneia, wo die Epitheta, durch die Odysseus als der Dulder, Erfindungsreiche oder Städtezerstörer bezeichnet wird (τλήμων u. dgl. E 760, K 231, 248 u. ö., πολύμητις und πολυμήχανος u. dgl. B 169 ff., Δ 329 ff., I 308; ὁ πτολίπορθος, wobei man den Artikel beachte, B 278, K 363), auf seinen Charakter und seine Leistungen in der Odyssee hinweisen.' et quid faciamus locis A 311, 440, Γ 200, 216, 268, Λ 430, 482?

2) etiam verba θοῦρον Ἄρηα (θοῦρος Ἄρης) semper ad ipsum deum spectant praeter Ω 495 sqq.: πεντήκοντά μοι (υἷες) ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἷες Ἀχαιῶν . . . τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.

ἀγήνωρ 51). — *Φ* 443 in fine vs. legimus *ἀγήνορι Λαομέδοντι.*
ἀγαυός quod memorabile est. nam cum *E* 649 et *Z* 23 *ἀγαυοῦ*
Λαομέδοντος| traditum sit, *ἀγαυοῦ* autem cum *ἀμύμονος*
ἀμύμων mutari soleat, ut re vera fit *Υ* 236 (*ἀμύμονα Λαομέδοντα*),
illo quoque loco *ἀμύμονι* exspectatur. praeterea ex Ebelingio video *ἀγήνωρ* epitheton hominum, hunc locum si eximis, in Iliade nunquam esse nisi *K* 299 (*Τρῶας ἀγήνορας*, cf. *I* 699 *ὃ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως*), in Odyssea autem frequentissime procis tribui. sed fortasse ei vere coniciunt, qui *Φ* 443 hoc attributum cum dissimulatione dictum esse opinantur, quod si ita sese habet nihil vituperandum est.
ναυσικλυτός prorsus etiam suspicione vacat *Φαίηκες* (. . .) *ναυσικλυτοί*;
neque enim quisquam propterea, quod *η* 16 Phaeaces *μεγάθυμοι* appellantur, pro *ναυσικλυτοί* potius *μεγαλήτορες* postulabit. — Polydamas cum Satnium ab Aiace minore necatum ex Graecorum manibus servaturus accurrit: *τῷ δ' ἐπὶ*
ἐγχέσπαλος *Πουλυδάμας ἐγχέσπαλος ἦλθεν ἀμύντωρ* (*Ξ* 449); *Σ* 249
autem, cum tandem aliquando longo illo proelio confecto Troiani consilium faciunt deliberantque, utrum sub divo pernoctent an in urbem redeant, tum: *τοῖσι δὲ Πουλυδάμας*
πεπνυμένος *πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν.* si saepius unum ex his attributis Polydamanti inderetur, vix tam subtiliter poetas ea distincturos fuisse arbitror, quoniam tum fieret epitheton perpetuum; sed legitur utrumque semel. eandem ob causam
ἐγχέσπαλος etiam erunt qui consulto poetas Martem *O* 605 *ἐγχέσπαλον*,
λαοσσόος *P* 398 *λαοσσόον* appellasse contendant. nam in verbis *μαίνετο δ' (Ἕκτωρ) ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος ἢ ὀλοὸν πῦρ οὔρεσι μαίνηται* (*O* 605 sq.) epitheton *λαοσσόος* vix aptum futurum fuisse, quod pugnans Hector melius cum Marte pugnante quam adhortante comparetur. rursus *P* 398 (*περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος οὐδέ κ' Ἀθήνη τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτο*) sententiam esse: tumultus tam ferox exarsit, ut ne bellicosissima quidem numina, si adfuissent, eum augere cupivissent. — denique haerendum non est,
ὑπερμενής cum nobis praeter *ὑπερμενέι* (-α) *Κρονίωνι* (-α)| 6ies [1]) lectum
ἐρισθενής bis, *Θ* 289 et *Φ* 184, *ἐρισθενέος Κρονίωνος*| occurrit. nam

1) B 403, H 315, 481, N 226; B 350, Θ 470.

causam quamquam intellegere non possum, fuisse tamen videtur, cur in genetivo semper *ἐρισθενέος*, in dativo et accusativo *ὑπερμενέι* (-*α*) poneretur. neque enim in illis tantum formulis hoc discrimen apparet, sed praeterea in his versibus: *Ἕκτωρ, ὅς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος πάις εἶναι* (*N* 54), *αὐτὴ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ* (*T* 355), *οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέι φίλον εἶναι* (*B* 116 = *I* 23 = *Ξ* 69), *ἔνθα Διὶ ῥέξαντες ὑπερμενεῖ*[1]) *ἱερὰ καλά* (*Λ* 727). — *ἀμύμονος Αἰγίσθοιο* | *α* 29 et *ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο* | *γ* 310 neglegere licet, quoniam vss. *α* 29—31 una cum toto libro *α* recentissimos esse comprobavit Wilamowitzius [2]). ἀμύμων ἄναλκις

Ex eis quae nunc etiam supersunt attributorum quasi paribus primum secernenda sunt omnia, in quibus utrumque omnino raro cum substantivo, de quo agitur, coniunctum legitur. *ἑκατηβόλος* saepe appellatur Apollo, Diana non nisi hymn. IX 6 (*ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν* |); cum igitur epitheton Apollinis proprium sit, quod cum auctor huius hymni etiam Dianae adderet, addidit de suo, a tradito more recedens, non mirum est h. XXVII 11 etiam *θηροσκόπος ἰοχέαιρα* | legi, quamquam hoc loco mihi quidem *ἑκατηβόλος* magis arrideret, quod iam in vs. 10 vox *θήρ* antecedit: *πάντη ἐπιστρέφεται, θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην*. comparis mensurae etiam attributa *χρυσήνιος* et *χρυσόθρονος* sunt, sed ipsa raro usurpantur, *χρυσήνιος Ἄρτεμις* ante VI. ped. *Z* 205, *χρυσόθρονος Ἄρτεμις* (*ἁγνή* |) *I* 533, *ε* 123. praeterea legimus: *πολυσημάντωρ Ἀιδωνεύς* | h. V 84, 376, *πολυσημάντωρ Πολυδέγμων* | h. V 31; *ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο* | *H* 422, *τ* 434, *βαθυρρείταο* ... *Ὠκεανοῖο* | *Φ* 195 [3]); *Θρήικες ἀκρόκομοι* in initio vs. *Δ* 533, *ἱπποπόλων Θρῃκῶν* post I. ped. *N* 4, *Ξ* 227; *ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ* in capite vs. *φ* 252 [4]), *τρηχείης Ἰθάκης*

ἑκατηβόλος

θηροσκόπος

χρυσήνιος

χρυσόθρονος

1) similiter ε et ι contracta sunt in voce κελαινεφής Φ 520, quam saepe cum ὑπερμενής mutari supra dixi p. 4.

2) v. 'Homer. Untersuch.' I, 1, imprimis p. 13.

3) potuit h. l. οὐδ' ἀκαλαρρείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο dici; an, id quod ob ordinem chronologicum librorum Φ H τ probabilius mihi videtur, βαθυρρείταο prius fuit epitheton, unde et metri causa et quia βαθυρρόου sequebatur, ἀκαλαρρείταο derivatum est?

4) post I. pedem: α 386, 395 = β 293, α 401.

ibidem *κ* 417, 463; *Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ*| *Α* 155, *Φθίην* . . . *ἐριβώλακα μητέρα μήλων*| *Ι* 479; *δαΐφρονι Περσεφονείῃ*| h. V 359 [1]), *περίφρων Περσεφόνεια*| h. V 370; *ἐυπλόκαμος Δημήτηρ*| *ε* 125, *ἐυστέφανος Δημήτηρ*| h. V 224 [236^b, versus a Baumeistero compositus], 307, 384, 470; *ἄναξ ἐνέρων Ἀιδωνεύς*| *Υ* 61, h. V 357, *ἄναξ κρατερὸς Πολυδέγμων*| h. V 430 (, *Κρόνου πολυώνυμος υἱός* h. V 18 = 32) [2]); *Αἰτωλῶν μεγαθύμων*| *Ι* 549, *Ψ* 633, *Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι*| *Ι* 529; *περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο*| *ϑ* 287, *ω* 75 [3] (, *περίφρονος Ἡφαίστοιο*| Hes. Scut. 297 = 313), *πολύφρονος Ἡφαίστοιο*| *ϑ* 297, 327, *Ἡφαίστοιο* . . . *πολύφρονος* ante V. ped. *Φ* 367; *τερψιμβρότου Ἠελίοιο*| *μ* 269 = 274 [4]), h. II 233, *φαεσιμβρότου Ἠελίοιο*| *κ* 138; *ἀντίθεος Θρασυμήδης*| *Π* 321, *γ* 414, *Θρασυμήδεος ἱπποδάμοιο*| *Ξ* 10 [5]) (; *στυγεροῦ Ἀίδαο*| *Θ* 368, *κρυεροῦ Ἀίδαο*| Hes. O. e. D. 153).

Deinde eximo ea attributa, quae in serioribus tantummodo partibus occurrunt. innumeris locis legitur *πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς*|, nec iniuria ab antiquioribus poetis hanc formulam Homericos accepisse docti viri suspicati sunt. sed plane ex inopinato in recentiore libro *Ψ*, vs. 168, legimus: *δημὸν* μεγάθυμος *ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεύς*. cur hic sollemnia verba mutata sunt? causam video nullam, explicationem autem suppeditare conicio vss. *P* 214, *Σ* 226, *Τ* 75, qui *μεγαθύμου Πηλεΐωνος*|, et *Τ* 498, *γ* 189, Il. parv. fr. XVIII 1 (p. 46), qui *Ἀχιλλῆος μεγαθύμου* ante V. ped. exhibent. veri enim simillimum mihi videtur ideo poetas his locis *πόδας ὠκέος* sprevisse, quia metrum obstabat, fortasse etiam, quia vetustam illam formulam mutare dubitabant; nam pro *μεγα-*

---

1) Penelope, cuius nomen et sono et metro simile est, nunquam δαΐφρων, saepissime περίφρων (dativus: ο 41 = π 329 = ο 314) appellatur.

2) antecedit vs. 17 ἄναξ Πολυδέγμων (τῇ ὄρουσεν ἄναξ Πολυδέγμων | ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός), quare vs. 18 ἄναξ ἐνέρων Ἀιδωνεύς vel ἄναξ κρατερὸς Πολυδέγμων repeti non poterat.

3) cf. περικλυτὸς ἀμφιγυήεις | (, Ἥφαιστον . . . περικλυτόν ante V. ped. Hes. O. e. D. 60).

4) var. lect. φαεσιμβρότου.

5) ἀντιθέοιο saepissime in exitu versus occurrit.

θυμον Πηλεΐωνος | quidem haud inepte dici potuit *πόδας ὠκέος Αἰακίδαο* |, ut *ποδώκεος* et *ἀμύμονος Αἰακίδαο* | praeter *ποδώκεα* et *ἀμύμονα Πηλεΐωνα* | legitur. etiam aliud Achillis attributum usitatissimum semel sine causa alio minus usitato loco suo expulsum est. legimus *Σ* 234: *μετὰ δέ σφι ποδώκης εἶπετ' Ἀχιλλεύς* |, ubi nominativus *ποδώκης* scrupulum movet, quoniam praeterea solum in recentiore libro *K* vs. 316 (*ὃς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδώκης*) et Hes. fr. XLII (*ποδωκὴς*[1]) *δῖ' Ἀταλάντη* |) exstat, *ποδάρκης* vero et *ποδώκεος* (α) usitatissima sunt. itaque Duentzero p. 560 *ποδώκης* illo loco in *ποδάρκης* corrigere placuit, quae quamvis lenis sit medela mihi tamen nondum satisfacit. legitur enim *ποδάρκης* nunquam non ante verba *δῖος Ἀχιλλεύς* |, quae cum a consona incipiant nunquam dactylum excipere possunt, quia nullum adjectivum in nominativo singularis in vocalem exit. iam vero poetas, si ullo modo fieri poterat, ante V. pedem dactylum posuisse constat; malim igitur hoc quoque loco pro *ποδώκης* aut *πελώριος* aut *πόδας ταχύς* scribere: metrum admitteret etiam *διίφιλος* vel *σφι* in *σφιν* mutato *ἀρήιος*, cf. p. 13[2]). — *νεφεληγερέτα Ζεύς* | tricies bis invenitur, *Ξ* 293 et *Τ* 215 ita, ut vocalis brevis antecedens liquida *ν* producatur, *P* 198 post *ν ἐφελκυστικόν*. cur igitur *M* 252[3]), *Ω* 529[4]), ξ 268 = ρ 437[3]) *Ζεὺς τερπικέραυνος* | infertur? accedit quod uno loco, ubi *Ζεὺς τερπικέραυνος* exspectatur, quia *νεφεληγερέτα Ζεύς* poni non poterat, poeta aliud attributum fingere maluit: *κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα*[5]) *Ζεύς* (*Π* 298). credo

ποδώκης

νεφεληγερέτα

τερπικέραυνος

στεροπηγερέτα

---

1) de accentu cf. schol. B 764.

2) de aetate prioris libri Σ partis fateor mihi nihildum esse exploratum. sed si tam recens est quam Bergkius (Hist. litt. Gr. I p. 616, 626, 627, 630) credit, fortasse melius nihil mutatur.

3) antecedit δέ.

4) antecedit δώῃ.

5) ceterum qui de veriloquio huius vocis litigaverunt et adhuc litigant, non satis perspexisse mihi videntur, quid rei sit. nam Iuppiter fulmina nec ἀγείρει nec ἐγείρει (cf. Λ 184 ἔχε δ' ἀστεροπὴν μετὰ χερσίν). poeta post verba πυκινὴν νεφέλην pergere voluit νεφεληγερέτα Ζεύς, quod cum facere non posset solo verborum sono ductus aliud ver-

igitur formulam *Ζεὺς τερπικέραυνος* recentius esse commentum a verbis *Διὶ τερπικεραύνῳ*, quae et ipsa saepe in fine versus leguntur, deductum. nec obstat tempus. nam liber *Ω* omnium fere consensu recens est; librum *M*, cum sine muro cogitari nequeat, certe antiquum non esse recte iudicat Bergkius; etiam recentiores denique loci Odysseae sunt [1]. —

βαρύκτυπος Iovis attributum *βαρύκτυπος*, obvium in verbis *βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεύς* | h. V 3 [2]), 460 [3]), 334 [4]), 441 [5]) (praeterea saepe in Hes.), ob metricas rationes pro *Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς* | *δ* 173 [6]) fictum esse videtur, sed praeter Iliadis et Odysseae morem, quo potius *Κρόνου παῖς* ponendum fuit. — Apollo quinquies decies *ἑκατηβόλος* vocatur; praeterea paucis

χρυσάορος locis metro postulante *χρυσάορος* invenimus, *O* 256 (*Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὅς* ...), h. I 123 (*Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο*), Hes. O. e. D. 771 (*Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο*), Hes. fr. CCXLIV 3 (*Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν* ...), unde facile fieri potuit, ut etiam ubi metrum *ἑκατηβόλος* admitteret illud poneretur, *E* 509 (*Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς* ...), h. II 214 (*Ἀπόλλωνος χρυσαόρου ὅττι*), h. XXVII 3 (*αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρου Ἀπόλλωνος*). sed nullo modo *Υ* 79, in Achilli

λαοσσόος Aeneaeque certamine, mutatione *λαοσσόος* opus erat: *Αἰνείαν δ' ἰθὺς λαοσσόος ὦρσεν Ἀπόλλων* | *ἀντία Πηλεΐωνος*. quin etiam molesta mihi videtur: nam quomodo hic epitheton intellegendum est? perpetuumne est? at Mars et Minerva dei bellici sunt. an ex verborum contextu interpretandum? at unum hominem, non *λαὸν* Apollo inflammat. nulla igitur ratione explicari

---

bum narrationi aptum circumspexit itaque ad exemplum verbi νεφεληγερέτα composuit στεροπηγερέτα: hoc autem quomodo accurate explicandum esset non curavit. similiter Hinrichsius de accusativo illo Ζῆν iudicat, cf. cap. III s. f.

1) Niesius p. 160 sq. ex ν 256 sqq., ξ 199 sqq., ρ 419 sqq., τ 75 sqq. versus libri τ exemplum versuum ξ 199 sqq., hos rursus ceterorum locorum iudicat. Wilamowitzius p. 46 sqq. in universum ei assentitur.

2) antecedit δὲ.

3) antec. σε.

4) antec. ἄκουσε.

5) antec. ἦκε.

6) antec. γενέσθαι, ita ut diphthongus corripiatur.

potest. — *ξανθὸς Μενέλαος* | et casus obliquos 29ies invenimus, semel *Μενέλαος ἀμύμων* |: *ὣς εἰπὼν τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα συλήσας ἑτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων*, *N* 640 sq. sed notum est iam Schoemanni de libris *NΞO* iudicium: 'neque quemquam aegre laturum aut desideraturum aliquid fuisse censeo, si a libri XII fine statim ad XV 390 deduceretur omissis versibus amplius mille septingentis' [1]); et plane ad eum sese applicat Kammerus [2]), in universum etiam Naberus [3]) et Bergkius [4]). rursus alio loco etiam recentiore, o 133 (in Telemachia), epitheton *ξανθὸς* exstat, ubi nemo exspectabit: *τοὺς δ' ἦγεν πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος*. duas formulas h. l. poeta quasi permiscuisse mihi videtur, *κάρη κομόωντες Ἀχαιοί* et *ξανθὸς Μενέλαος* [5]). — propter *ἅπαξ εἰρημένον* in verbis *οἳ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοί* (*H* 41 in parte recentissima) [6]) offendendum non esse satis demonstravit Friedlaenderus. conflatum est hoc attributum ex usitatissimis Achivorum epithetis *χαλκοχίτωνες* et *ἐυκνήμιδες* [7]), quia post caesuram semiquinariam *ἐυκνήμιδες* una mora augendum erat [8]). — pro *Ἰθάκης ἐυδειέλου*, quod 6ies [9]) ante V. pedem occurrit, semel in Telemachia, *γ* 81, *Ἰθάκης ὑπονηίου* legitur, quamquam locus simillimus est loco *ι* 19 sqq.: ut hic Ulixes Phaeacibus genus et patriam suam (*ναιετάω δ' Ἰθάκην ἐυδείελον*) aperit, sic illic Nestori Telemachus: *ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηίου*

ἀμύμων

κάρη ξανθός

χαλκοχνήμις

ὑπονήιος

1) 'de reticentia Homeri', ind. lect. Gryphisw. 1853/54, p. 18; cf. p. 19.

2) 'zur Homerischen Frage, III', progr. gymn. Lyck. 1883, p. 13.

3) 'quaestiones Homericae', Verhand. d. Kon. Akad. van Wetenschapen, Afd. Letterk. XI, Amstelodami 1877, p. 175 sqq.

4) H. L. G. I p. 600 sqq.

5) at frequentissimum Menelai in hac versus sede attributum est βοὴν ἀγαθός.

6) v. imprimis Kayseri 'Homer. Abhandl.' p. 50 sqq.

7) paulo aliter iudicare videtur Friedlaenderus, Iahn. annal. suppl. III p. 758.

8) cur non μένεα πνείοντες Ἀχαιοί ter (Γ 8, Λ 508, accusativus Ω 364) in fine versus obvium positum est?

9) ξ 344, accusativus β 167, ι 21, ν 212, 325 [, τ 132].

νιφόεις *εἰλήλουθμεν*. cur igitur haec mutatio [1]? — *Οὐλύμπου νι-*
φόεντος | (*Σ* 616, dat. Hes. Th. 953) per se non magis
suspectum est quam *νιφόεντος Ὀλύμπου* | h. XV 7 (Hes. Th.
42, 62, 118 = 794); sed nulla fuit causa, cur *αἰγλήεντος*
Ὀλύμπου |, quod *A* 532, *N* 243, *υ* 103 legimus, sperneretur.

Nonnunquam etiam utrumque epitheton, non alterum
ἐυστέφανος modo, in recentioribus partibus legitur. *ἐυστεφάνου Κυθε-*
ρείης | et *ἐυστεφάνου τ' Ἀφροδίτης* | occurrunt non nisi in
Demodoci de Martis Venerisque amoribus cantu et in IV.
ἰοστέφανος hymno (*ϑ* 288, h. IV 6, *ϑ* 267, dativus h. IV 287), *ἰοστε-*
φάνου Κυθερείης | in IV. et VI. hymnis (IV 175, VI 18)[2].
antiquitus igitur haec attributa tradita non sunt indeque
πολύπτυχος inconstantia illa facile explicatur. — *πολύπτυχον* Olympum
poetae solum seriorum partium appellaverunt, libri *Θ* (vs. 411
πολυπτύχου Οὐλύμποιο |) et praelusionis *θεομαχίας* (*Υ* 5 *Οὐ-*
λύμποιο πολυπτύχου ante V. ped.). non vituperandi igitur
auctores hymnorum III et V sunt, quod hoc attributum
θυώδης aspernati *θυώδεος Οὐλύμποιο* | dixerunt. — Cereri in V.
χρυσάορος hymno vel tria epitheta metro prorsus paria tribuuntur,
τιμάοχος *χρυσάορος* vs. 4, *τιμάοχος* 268, *καλλίσφυρος* 453; tamen vix
καλλίσφυρος quisquam offenderet, si ubique aut *χρυσάορος* aut *τιμάοχος*
ἀγλαόδωρος traditum esset [3]). etiam cur h. V 54, 192 (492) *ἀγλαόδωρος*,
ἀγλαόκαρπος V 4 autem *ἀγλαόκαρπος* nominetur, mihi quidem obscurum
Διὸς κούρη est. — praeter *Διὸς κούρης Ἀφροδίτης* |, quod in recenti
πολύχρυσος Achillis Aeneaeque certamine, *Υ* 105, exstat, etiam *πολυ-*
φιλοστέφανος *χρύσου* (h. IV, 1, 9) et *φιλοστεφάνου* (h. V 102) *Ἀφροδίτης* |
Κρονίδης legimus, praeter *Ζῆν' ὕπατον Κρονίδην* (*E* 756)[4]) etiam
μήστωρ *Ζῆν' ὕπατον μήστωρ'* (*Θ* 22, *μήστωρα P* 339), utrumque in
initio versus.

Sed, ut dixi, in attributis aut raro aut in posterioribus
partibus lectis hanc superfluentem copiam mirari non pos-

1) sane si ι 21 cum Cratete et Philoxeno pergimus: ἐν δ' ὄρος αὐτῇ Νήιον (pro Νήριτον) εἰνοσίφυλλον, nec hoc loco brevi ante ὑπονήιον ferri posset. sed restant etiam sic 5 loci.

2) ceterum cf. not. crit.

3) καλλίσφυρος vs. 4 usurpari non potuit, quod iam vs. 2 τανύσφυρον antecedit.

4) sequitur ἐξείρετο.

sumus. quid vero quod in epithetis re vera perpetuis et
in vetustis carminibus idem fieri videmus nec sententia nec
metro postulantibus? quod vel epitheta aut eiusdem aut si-
milis significationis a poetis inter se permutantur? 6ies in
initio versus *Τρῶες* (*-ας*) *ὑπέρθυμοι* (*-ους*) legimus, *N* 621 ὑπέρθυμος
Τρῶες ὑπερφίαλοι; *O* 135 (*αὐτίκα γὰρ Τρῶας μὲν ὑπερθύ-* ὑπερφίαλος
μους καὶ Ἀχαιούς) *ὑπέρθυμος* post III. trochaeum migrat:
idem fit voce *ὑπερφίαλος* *Φ* 459, 224, 414. etiam Diomedes
E 376 et *Δ* 365 *ὑπέρθυμος*, *E* 881 *ὑπερφίαλος* nominatur.
— *ἀγαυή* est Proserpina *λ* 213, 226, 635; h. V 348, *ἐπαινή* ἀγαυός
I 457; *κ* 491 = 564 (Hes. Th. 768, 774); *κ* 534 = *λ* 47; ἐπαινός
I 569[1]). — *Δαναῶν* . . . *αἰχμητάων*| legimus *λ* 559, *Θ* 33 αἰχμητής
= 464 (cf. *οὔτε ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίους ἐδύναντο*|
. . . *M* 419), *Τρώων* . . . *αἰχμητάων*| *Λ* 152; contra *Δα-*
ναῶν . . . *ἀσπιστάων*| *N* 680, *Τρώων* . . . *ἀσπιστάων*| *Θ* 155, ἀσπιστής
Δ 221 = *Λ* 412. praeterea huc refero: *Ἀλκίνοος θεοειδής*|
(*η* 231) — *Ἀλκίνοον βασιλῆα* (*η* 55, 141, *θ* 469, dativus
ν 62); *Ἀντίνοον θεοειδέα*| (*φ* 277) — *Ἀντίνοον βασιλῆα*|
(*ω* 179); (*ἄναξ*) *Διὸς υἱὸς* — (*ἄναξ*) *ἑκάεργος Ἀπόλλων*|[2]) —
Διὸς καὶ Λητόος υἱός| (h. III 243, 321, Hes. Scut. 202, voc.
h. II 367); *ἄναξ Διὸς υἱός* post I. trochaeum (*E* 105, h. II
123) — *Φοῖβε ἄναξ ἑκάεργε* in capite versus (h. II 79);
Διὸς υἱέ post II. arsin (h. III 468) — *ἑκάεργε* ibidem; *Διὸς*
θυγάτηρ — *φιλομειδὴς Ἀφροδίτη*|[3]); *ἐυκνήμιδες Ἀχαιοί* —
ἀρήιοι υἷες Ἀχαιῶν|; *μεγάθυμοι* — *ἑλίκωπες Ἀχαιοί*|[4]); *Ἕκτο-*

1) sed si vere disputavit Buttmannus, Lexilog. II p. 114 sqq., vox ἐπαινή potius in ἐπ' αἰνή dirimenda est.

2) etiam codd. paucis locis fluctuant; Υ 103 Syr. exhibet ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων et supra scriptum manu secunda ἑκάεργος Ἀπόλλων, ceteri Διὸς υἱός.

3) Υ 40 pro φιλομειδής τ' Ἀφροδίτη fuisse qui Διός θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη scriberent schol. testatur, ut Φ 416 φιλομειδής pro Διὸς θυγάτηρ. Ξ 193 = h. IV 107 = 191 et E 375 plane inter se congruunt, nisi quod illic Διὸς θυγάτηρ, hic φιλομειδής traditum est.

4) accusativus μεγαθύμους Ἀχαιούς| in versum non quadrat; elucet igitur ἑλίκωπας Ἀχαιούς| vel simile quid a poetis fingi necesse fuisse. tum vero facile fieri potuit, ut etiam ἑλίκωπες Ἀχαιοί in usum veniret, prorsus ut ἥρωας Ἀχαιούς quater post longam syllabam in consonam exeuntem positum est; v. p. 8.

ρος ἀνδροφόνοιο | — *ἱπποδάμοιο* | ; *Ἕκτορι* (-*α*) *χαλκοκορυστῇ* (-*ήν*) — *Ἕκτορα ποιμένα λαῶν* | ; *κλυτὸς εἰνοσίγαιος* — *κρείων ἐνοσίχθων* | [1]); *βοῶπις πότνια* — *θεὰ λευκώλενος Ἥρη* | (— *Ἥρη . . . Διὸς κυδρὴ παράκοιτις* | *Σ* 184, Hes. Th. 328); *Θέτις ἀργυρόπεζα* | — *Θέτιδος* (*μητέρος*) . . . *ἠυκόμοιο* | [2]); *Νέστωρ . . . Γερήνιος οὖρος Ἀχαιῶν* | — *Νέστωρ* (-*ορα*) . . . *λιγὺς* (-*ὺν*) *Πυλίων ἀγορητής* (-*ήν*) | [3]) (— *Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ* |). imprimis autem memorabilis *Α* 86 est: *οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλ-*
διίφιλος *λωνα διίφιλον, ᾧ τε σύ, Κάλχαν, εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις*, qui unus est locus, ubi deus *διίφιλος* appelletur. hoc quid faciam ignoro. multos video prava Naegelsbachii explicatione contentos esse: 'Dass Homer den Apollon *Διῒ φίλον* . . . nennt, wie sonst wohl Menschen (vs. 74), aber niemals einen Gott . . ., beruht auf dem Verhältniss ungestörter Einigkeit und unwandelbaren Gehorsams, in welchem sich der Dichter den Sohn zu dem Vater denkt, welches darin seinen Gipfel hat, dass Apollon als Orakelgott lediglich Organ und Prophet des Zeus ist.' sed alibi hoc attributum de summis heroibus, ut Achille, Ulixe, Patroclo, usitatum certe non ob unam quandam virtutem hos viros Iovi caros esse significat, sed *διίφιλοι* vocantur, quod a Iove, 'divum patre atque hominum rege', omnia quaecunque bona hominibus contingunt originem cepisse homines putabant. quodsi hoc loco vox aliter intellegenda esset, vel id ab Homerico loquendi more recederet, cum epitheta non nisi ornamenti causa addi soleant, si vero nonnunquam propria eorum sententia premenda est, explicatio omnibus in propatulo sit. itaque difficultates hoc loco pa-

1) Duentzerus ad Ξ 135 discrimen inter has formulas statuit; sed cum editio eius praesto mihi non sit, iudicio abstineo: ego nullum inveni.

2) sed potest esse, ut genetivo ἀργυροπέζης uti poetae similiter veriti sint atque genetivo ὑπερμενέος Κρονίωνος et dativo ἐρισθενέι Κρονίωνι. ἠυκόμοιο autem clausula versus est usitatissima.

3) et Δ 247 sq. (τοῖσι δὲ Νέστωρ ἡδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς Πυλίων ἀγορητής) Γερήνιος οὖρος Ἀχαιῶν mihi praeplaceret, quia post ἡδυεπής verba λιγὺς Πυλίων ἀγορητής novi nihil addunt, et Δ 293 (ἔνθ' ὅ γε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητήν): an oratores lustrat Agamemno?

ratas Naegelsbachii interpretatione nondum esse sublatas iudico [1]).

Denique redeundum mihi est ad adiectiva *ἀρήιος*, *ἀγακλυτός* cet., quae omnia inter se permutari supra exposui. etiam inter haec nonnulla, si metrum respicis, plane congruunt, et causa, cur poetae variaverint, plus semel perspici potest. cum saepius *ἀμύμονος Αἰακίδαο* |, *ἀμύμονα Πηλεΐωνα* | legamus, post vocales *δαΐφρονος Αἰακίδαο* |, *δαΐφρονα Πηλεΐωνα* | exspectamus: sunt vero vetustae formulae *ποδώκεος Αἰακίδαο* |, *ποδώκεα Πηλεΐωνα* |. quare Duentzerus [2]) *K* 402 = *P* 76 (*ἵππων* vel *ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἳ δ' ἀλεγεινοὶ* . . .) vitium latere et hic quoque *ποδώκεος* corrigere voluit. sed fugit eum *ποδώκεος Αἰακίδαο* in fine, non *Αἰακίδαο ποδώκεος* traditam fuisse formulam. credo igitur poetam epitheton mutavisse, quod positionem nominis proprii mutaverat, ut similiter *Λ* 791, 839, *P* 654 *Ἀχιλῆι δαΐφρονι*, *Σ* 30 *Ἀχιλῆα δαΐφρονα* invenimus. — quater Achilles attributum *πόδας ταχύς* accipit: *N* 348 (*Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην, κυδαίνων Ἀχιλῆα π. τ.*), *P* 709 (*κεῖνον* sc. Antilochum *μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῇσιν, ἐλθέμεν εἰς Ἀχιλῆα π. τ.*), *Σ* 358 (*ἔπρηξας καὶ ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη, ἀνστήσασ' Ἀχιλῆα π. τ.*), *Σ* 354 (*παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες*); bis *πελώριος* appellatur, *Φ* 527 (*ἑστήκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου, ἐς δ' ἐνόησ' Ἀχιλῆα πελώριον*) et *X* 92 (*ἀλλ' ὅ γε* sc. Hector *μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα*), semel *διίφιλος*, *Ω* 472 (*γέρων δ' ἰθὺς κίε οἴκου, τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε διίφιλος*). itaque cum saepissime *πόδας ταχύς* vocetur, hinc nobis proficiscendum est et quaerendum, cur non ceteris quoque locis hoc attributo ornetur. luculentissima causa *Ω* 472 est: absurdum videbatur Achillem sedentem celeripedem dicere. duobus autem reliquis locis mutatione procul dubio opus non fuit; sed cum *πελώριος* poeta posuit,

ἀρήιος cet.

δαΐφρων

πόδας ταχύς

πελώριος

διίφιλος

1) attributum Apollinis in hac versus sede sollemne, ἑκηβόλος, restituere non audeo.

2) Hom. Abh. p. 560.

desperationem Hectoris et grandaevi patris multo efficacius quam longa descriptione depinxit: meram igitur libidinem ne hic quidem agnosco. simile *πάθος* *Λ* 820 movetur. 5[ies] Hector *διίφιλος* vocatur; hoc autem loco, ubi Patroclus summa misericordia permotus ad Achillem rediturus est subitoque in vulneratum Eurypylum incidit, quanto aptius interrogat: *ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, διοτρεφὲς Εὐρύπυλ' ἥρως, ἦ ῥ' ἔτι που σχήσουσι πελώριον Ἕκτορ' Ἀχαιοί,* quam: *ἦ ῥ' ἔτι που σχήσουσι διίφιλον Ἕκτορ' Ἀχαιοί.* minus elucet, cur Meriones, fortis ille Idomenei auriga, *Ν* 254 = 266 (*τὸν* πεπνυμένος *δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὖδα*) epitheto *πεπνυμένος* exornetur: multo quidem aptius in vs. *Π* 619 ceteroquin illis plane pari *δουρικλυτός* vocatur. nam quod excusari potest, Merionem, ut ipse *Ν* 257 dicat, paullo ante telum frustra in Deiphobum iactum confregisse, *δουρικλυτόν* igitur non se praebuisse, id mihi nimis quaesitum videtur. prorsus denique superflua variatio fuit *Λ* 501 (*Νέστορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀρήιον Ἰδομενῆα*) atque *Ζ* 436 (*ἀμφ' Αἴαντε δύω καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα*) et *ξ* 237 (*δὴ τότ' ἔμ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα*). explicatio quidem difficilis non est. saepe legimus *Ἰδομενεὺς δουρικλυτός*: itaque sponte fere post caesuram *κατὰ τρίτον τροχαῖον ἀγακλυτός* se obtulit. deinde usitatissimum ante V. pedem *ἀρήιος* est: itaque *ἀρήιος* non minus facile irrepsit. sed consulto poetas tam inconstantes fuisse nemo contendet.

δουρικλυτός

ἀρήιος

ἀγακλυτός

θεοειδής Enumeravi inter illa epitheta etiam *θεοειδής*, idque ea de causa, quod haud raro cum nominibus propriis copulatur quae in casibus obliquis cum *μεγάθυμος* et *μεγαλήτωρ* coniungi solent. nam si *μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο* |, — *Εὐρυλόχοιο* |, *μεγαθύμου Τηλεμάχοιο* |, *Τηλεμάχου . . . μεγαλήτορος* ante V. ped., *Πριάμῳ μεγαλήτορι* ante V. ped., *Ναυσίθοον μεγάθυμον* in initio versus poetae veriti non sunt, cur spreverunt *Ἀλκίνοος μεγαλήτωρ* |, *Τηλέμαχος μεγάθυμος* | sim.? cur potius *Ἀλκίνοος θεοειδής* | sim. posuerunt? nominativum quidem *μεγαλήτωρ* semper fugerunt, sed *μεγάθυμον* quinquies, *μεγαθύμων* ter, *μεγαθύμους* quater in fine versus invenimus. usus igitur eiusmodi verborum copulationi non

obstabat nec magis metrum aut sententia. idem cadit in *Ἀντίλοχος μενεχάρμης*| *N* 396, *O* 582, *Ψ* 419 obvium. nam μενεχάρμης cum *ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο*|, *Ἀντιλόχῳ* . . . *δαΐφρονι*, *Ἀντίλοχος πεπνυμένος* occurrant, data occasione etiam *μεγαλήτορος Ἀντιλόχοιο*| poetas dicturos fuisse sumendum est, quare cur *Ἀντίλοχος θεοειδής*| vitaverint non assequor.

Paucis complector quae dixi. saepissime poetas Homericos epitheta solum ob metrum inter se permutasse comprobatur non solum eo, quod sententia inconstantia illa non explicatur, sed etiam aliis rationibus ex littera paragogica aut addita aut omissa et ex hiatu vitato, in nonnullis epithetis etiam ex studio diphthongi *ου* ante vocales non corripiendae petitis. differunt autem attributa ita, ut modo a consona incipiant, modo a vocali; modo ab una, modo a duabus brevibus syllabis; modo positionem efficere possint modo non possint. sed exstant etiam haud pauca attributa metro prorsus paria; in quibus eligendis poetas libidine sua ductos esse concedendum est, nisi attributa aut sententia postulantur aut omnino raro leguntur vel in recentioribus partibus.

II.

Attento animo qui carmina Homerica identidem perlegit, certe iam quam firma et stabilis multorum vocabulorum in versu collocatio sit miratus est: est hoc re vera difficile ad explicandum. etsi necessitas rarissime cognosci potest, tamen necessitate quadam idem semper in eadem versus sede redit. quod minime ei gravabuntur, qui quasi rhapsodorum scholas fuisse arbitrantur, in quibus minores a maioribus instituerentur: didicerunt illud discipuli et exercuerunt. sed multi eius modi scholas unquam fuisse fortiter negant: qui quomodo rem explicent, ipsi videant. sed quidquid proferent, res ipsa dubitari nequit, et frequenter iam viri docti hoc argumento ad recentiorem quorundam versuum originem convincendam utuntur. quod cum non infeliciter periclitati sint, eo magis peculiari commentatione

hoc argumentum nondum esse pertractatum mirandum est: at tamen sic demum ut ab erroribus caveamus spes est. collectis igitur omnibus nominum propriorum epithetis hic eos locos, quibus insolitam collocationem deprehendi, enumerare simulque aut eam explicare aut quatenus hae observationes cum rationibus criticorum conspirent quaerere mihi proposui.

Non semper et substantivum et attributum ei adiunctum eandem sedem servant, sed substantivum alio migrat. quod plerumque[1]) ansam dubitationis non praebet. nam si modo *ἀμύμονος-, δαΐφρονος Ἀλκινόοιο* |, modo *Ἀλκινόοιο δαΐφρονος* ante V. pedem, modo *ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο* |, modo *Ἀντιλόχῳ . . . δαΐφρονι* ante V. pedem et in aliis permultis exemplis haec attributa et ante et post substantivum, sed semper ante V. pedem invenimus, epitheti tantummodo positionem poetas respexisse manifestum est. idem de aliis attributis observare licet. *M* 30 finem versus verba *ἀγάρροον Ἑλλήσποντον* occupant, *B* 845 *Ἑλλήσποντος* ante adiectivum legitur; *Θ* 411 *πολυπτύχου Οὐλύμποιο* |, *Τ* 5 *Οὐλύμποιο πολυπτύχου* ante V. pedem invenimus et similia saepius. nec raro nomen et adiectivum aliis verbis interpositis seiunguntur. praeter *Ἰδομενεὺς δουρικλυτός* 5[ies] ante V. pedem occurrens *N* 210 *Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν* legimus; cf. praeterea *ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις*| — *Ἶρις . . . ποδήνεμος* — *Ἶρις ἀελλόπος* ante V. ped.; *Πυθὼ πετρήεσσαν*| — *Πυθῶνα . . . πετρήεσσαν*| — *Πυθοῖ . . . πετρηέσσῃ*|; *Πύλου ἠμαθόεντος*| — *Πύλου . . . ἠμαθόεντος* — *Πύλοιο . . . ἠμαθόεντος*|; *βροτολοιγὸς Ἄρης* post II. arsin — *Ἄρης τε βροτολοιγός* et *Ἆρες Ἄρες βροτολοιγέ* in capite versus; *Ζεὺς τερπικέραυνος*| — *Ζεὺς . . . τερπικέραυνος*; *Διὶ τερπικεραύνῳ*| — *Διὶ . . . τερπικεραύνῳ*|, *Ζηνὸς . . . τερπικεραύνου*|; *Ἄρτεμις ἰοχέαιρα*| — *Ἄρτεμις . . . ἰοχέαιρα*| sim. omnibus his locis verba divelli ob metrum necesse erat: frustra sollemnem collocationem restituere studebis. sed sunt etiam, ubi cur poetae ab ea abierint equidem intellegere non queam. 24[ies] verba *Διὸς αἰγιόχοιο*|

1) de ποδώκεος Αἰακίδαο | cf. supra p. 27.

nullo interstitio dirempta clausulam versus occupant; sed quotiens vox prorsus ut *Διός* comparata, h. e. pyrrhichium efficiens atque a consona incipiens in consonamque desinens, antecedit, lex est, ut haec et *Διός* locum permutent: *Διὸς γόνον αἰγιόχοιο* |, non *γόνον Διὸς αἰγιόχοιο* | *E* 635 αἰγίοχος poeta dixit, similiterque *E* 742, *Θ* 375, *M* 209, *N* 825, *Ξ* 160, 252, *O* 242 = *ω* 164, *ε* 103 = 137, *π* 320 [1]), h. III 396, XXVIII 17. uno loco, *O* 379 (*Τρῶες δ' ὡς ἐπύθοντο Διὸς κτύπον αἰγιόχοιο*), haec collocatio necessaria est, ne extrema vocis *ἐπύθοντο* syllaba litteris *κτ* producatur; sed nemo hinc cetera exempla pendere contendet. vel magis collocatio *P* 176 differt: *ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο*, sed collato *Π* 688 (*ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος ἠέ περ ἀνδρῶν*) hanc lectionem illo quoque loco recipere eo minus temerarium sit, quod cod. C al. eandem vel similem exhibent. — simile est aliud exemplum. *πολύδακρυν Ἄρηα* (ter), *βροτολοιγοῦ Ἄρηος* (*Θ* 349), *βροτολοιγὸν Ἄρηα* (*Φ* 421) semper versum claudunt. sed in formula 5[ies] [2]) obvia *βροτολοιγῷ ἶσος* (-*ον*) *Ἄρηι* | poetae semper *ἶσος* interiecerunt, βροτολοιγός quamquam ut a vau incipiens semper illam formulam praecedere potuit. hic tamen nescio an causa ex eis, quae primo capite disserui, repetenda sit. nam *βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηι* | et *θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηι* | ita differunt, ut alterum caesuram *κατὰ τρίτον τροχαῖον*, alterum semiquinariam excipiat. sicut autem *ἀτάλαντος* interpositum est inter *θοῷ* et *Ἄρηι*, ita *ἶσος* inter *βροτολοιγῷ* et *Ἄρηι*. — denique unum addo exemplum, ubi ob sententiam verba plerumque arcte copulata dirempta sunt. in initio libri *H* Apollo Minervae proponit (vs. 29): *νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηιοτῆτα σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχέσσονται.* non dissentit Minerva (vs. 34): *ὧδ' ἔστω, ἑκάεργε . . . ἀλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;* respondet Apollo (vs. 38): *Ἕκτορος ὄρσωμεν κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο.* non ἱππόδαμος dubium mihi videtur, quin hic vox *Ἕκτορος* acuenda et

1) cod. Vind.: τέρας Διὸς αἰγιόχοιο.

2) Δ 295, N 802, ϑ 115, M 130, Υ 46.

haecpropter in initio versus collocata sit: metrum modulationi ὄρσωμεν κρατερὸν μένος Ἕκτορος ἱπποδάμοιο non obstaret. praeterea κρατερὸν quoque et ἱερὸν μένος semper [1]) ante V. pedem poni obliviscendum non est.

Aliquotiens etiam fit, ut ordine substantivi et attributi mutato collocatio quoque utriusque nominis mutetur. verba Φοῖβος Ἀπόλλων, Διὸς αἰγιόχοιο, Θέτις ἀργυρόπεζα, (ἀρήιοι) υἷες Ἀχαιῶν notum est nunquam fere non in extremo versu poni; tamen cum quater Ἀπόλλων Φοῖβος post I. trochaeum, quinquies decies αἰγιόχοιο Διός post I. pedem, ter ἀργυρόπεζα Θέτις in initio versus, semel, ω 38, Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι | legimus, eo minus haesitandum est, quod et haec verba, quoniam in eadem sede semper recurrunt, formulae instar habenda sunt. imprimis ad ultimum locum ω 38 tuendum etiam alia afferri possunt. nam ipsis verbis inspectis (κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι) nemo non videt, verba Τρώων καὶ Ἀχαιῶν nullo modo posse dissolvi [2]),, et υἷας ἀρίστους quoque, ubi praeterea legitur, Ω 255 = 493,. in fine legitur. — ad verba Ἄρηι θοῷ Ε 430 (ταῦτα δ' Ἄρηι θοῷ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει) aliter posita atque in θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηι | iuvat fortasse Η 10 (γείνατ' Ἀρηίθοος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις) et 138 (δίου Ἀρηιθόου, τὸν ἐπίκλησιν κορυνήτην | . . .) comparare. — denique in versu illo multum tractato πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην (Κ 243 = α 65) Ὀδυσ(σ)ῆος et θείοιο non modo a fine versus removentur, sed etiam dirimuntur.

Φοῖβος αἰγίοχος ἀργυρόπεζα Ἀχαιῶν υἷες θοός θεῖος

Jam bis formulam Διὸς αἰγιόχοιο | attigi: nec cum Διὸς . . . αἰγιόχοιο| nec cum αἰγιόχοιο Διός in medio versu obvium fit, offendendum est. sed etiam aliter variari potest. legimus ι 275: οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν, ita ut alia vocis αἰγίοχος forma aliter collocata sit,

αἰγίοχος

1) sedes iteratorum rarissime indicabo, quod optime nunc collecti sunt in egregio C. E. Schmidtii libro, qui inscribitur: Parallel-Homer oder Index aller homerischen Iterati, Götting. 1885. ex quo semper hausi.

2) omnibus locis a Schmidtio allatis haec verba in eadem versus sede redeunt excepto Μ 431.

non libidine poetae, quamquam ne haec quidem vituperanda esset, sed postulante metro, cum *αἰγιόχου* in fine versus poni non possit. eadem res est *B* 375, *Θ* 287, ο 245 (Hes. Th. 11, O. e. D. 99) et omnino saepius. *ἠριγένεια* semper I. pedem sequitur, *ἠριγενείης* versum claudit *Θ* 508, *μ* 3, *ν* 94; *ἑκατηβόλος* (-ου, -ε) semper caesuram bucolicam antecedit, *ἑκατηβόλ'* ultimum amphibrachyn; praeter *ἀγλαόδωρος* (-ε)| legimus *ἀγλαόδωρ'* post I. pedem, praeter *Ὀδυσσῆος θείοιο*| *θεῖον Ὀδυσῆος*, praeter *Φοῖβος Ἀπόλλων*| *Φοίβου Ἀπόλλωνος* in capite vs., praeter *πτολίπορθος Ὀδυσσεύς*| *Ὀδυσσῆι* (-α) *πτολιπόρθῳ* (-ον)|, praeter *ἠύκομος . . . Λητώ*| post III. ped. *Λητοῦς ἠυκόμοιο*|, praeter *Ἄργεος ἱπποβότοιο*| *Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ* et *Ἄργος ἐς ἱππόβοτον* in initio vs. sim. casus adiectivorum *ἀντίθεος*, *ἱππόδαμος*, *μεγάθυμος* certam sedem non habent, exceptis formis *ἀντιθέοιο* et *ἱπποδάμοιο* semper in fine positis atque *μεγαθύμου* (-ῳ), quae utpote saepissime pro *μεγαλήτορος* (-ι) usurpata caesuram bucolicam antecedere solet. *ἀμύμων* et *δαΐφρων* aut versum claudunt aut V. pede excipiuntur, *ἀμύμονος* (-ι, -α) et *δαΐφρονος* (-ι, -α) non nisi hoc. *γλαυκώπιδος* (-ι, -α) alio loco ponitur atque quem in *γλαυκῶπις Ἀθήνη*| occupat. *Ἴλιος ἱρή* et *χρυσέη Ἀφροδίτη* in exitu versus collocantur, *Ἴλιον εἰς ἱερήν* *H* 20 in initio, *χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ* *I* 389 post I. ped. et similia saepius, nam longum est omnia enumerare exempla.

ἠριγένεια — ἑκατηβόλος — ἀγλαόδωρος — θεῖος — Φοῖβος — πτολίπορθος — ἠύκομος — ἱππόβοτος — ἀντίθεος — ἱππόδαμος — μεγάθυμος — ἀμύμων — δαΐφρων — γλαυκῶπις — ἱρός — χρύσεος

Nonnunquam etiam substantivi forma mutata causa mutatae collocationis est. hymn. IV 187 quidem (*ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι αἰγιόχοιο*) vel minus animum advertit quam *Διὸς . . . αἰγιόχοιο*. sed est qui *H* 330 (*ἐσκέδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἀιδόσδε κατῆλθον*) collocationem verborum *ὀξὺς Ἄρης* tentaverit [1]): perperam hanc poetam elegisse recordatum vs. *P* 721: *μίμνομεν ὀξὺν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντε*, cum ceteroquin *ὀξὺν Ἄρηα* in clausula versus exstare soleat. sed facile res inde explicatur, quod verba *ὀξὺς Ἄρης* aliter atque *ὀξὺν Ἄρηα* poni vel necesse

αἰγίοχος — ὀξύς

1) Koechlyus in ind. lect. Turicens. 1859. p. 6.

fuit, in quonam autem pede — hoc, quoniam traditum nihil erat, plane per poetam stetit. similiter poeta *E* 461

οὖλος

οὖλος Ἄρης post II. pedem collocavit, *Ω* 498 *θοῦρος Ἄρης*

βροτολοιγός

pariter post II. pedem, *E* 507 in initio vs. — *βροτολοιγὸς Ἄρης* (-*ν*) *E* 846, *N* 298, *E* 909 (Hes. Scut. 333 = 425) II. arsin sequitur; si autem casus obliqui vocis *Ἄρης* ita formantur, ut trisyllabi evadant, verba in clausulam progrediuntur: *Θ* 349, *Φ* 421 [1]). de *βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηι* | iam dixi p. 31.

Deinde aliquot locis metrica substantivorum ratio multum ad attributa collocanda valuit. solent enim verba bacchiacae mensurae in fine versus exstare, quare fit, ut attributa eis adnexa sedem finitimam occupent [2]): substantivo autem omisso haud raro attributum solum il-

(ἄν.) Διὸς υἱός
(ἄν.) ἑκάεργος

lam sedem relinquit. nuda *ἄναξ Διὸς υἱός* et *ἄναξ ἑκάεργε* non, ubi in *ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων* | et *ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων* |, sed post I. trochaeum ponuntur, illud *E* 105 et h. II 123, hoc h. II 79; similiter *Διὸς υἱέ* post II. ars. h. III 468, *ἑκάεργος* (-*ον*, -*ε*) ibidem [3]) 13[ies]. sunt igitur tot loci, ut ex hac collocatione de aetate singulorum versuum aliquid efficere admodum temerarium esset, praesertim cum nonnulli, velut *A* 147, 474 [4]), *X* 15, mea quidem sententia vetusti sint. aeque iudico de posi-

ἀργυρότοξος

tione verborum *ἀργυρότοξος Ἀπόλλων* et *ἀργυρότοξος*; illa semper in fine leguntur, hoc variis locis: aut item ante ultimum amphibrachyn (*E* 517) aut in fine (h. III 318, *Ω* 56) aut post I. pedem (h. I 178, *Φ* 229, h. I 140,

γλαυκῶπις

A 37 = 451). — solum *γλαυκῶπις* (-*ιν*, -*ι*) modo versum

---

1) cf. πολύδακρυν Ἄρηα |.

2) nomina propria ita comparata ex indice Dindorfiano Odysseae addito perquirens 1620 locos inveni, quibus in exitu vs. collocata sunt, 173, ubi ante V. ped., 41, ubi post I. troch.

3) h. I 56 Ἀπόλλωνος ἑκαέργου caesura bucolica excipitur, sed etiam metrum aliud est atque in ἑκάεργος.

4) nam quae imprimis Hinrichsius (Herm. XVII) de A 428—492 exposuit, fere omnia inania duco. cf. Kirchhoffium de π 282—285 iudicantem.

incipit (h. XXVIII 2) modo claudit (ν 389) modo antecedit caesuram κατὰ τρίτον τροχαῖον (ζ 47, Θ 406 fere = 420); γλαυκῶπις Ἀθήνη semper in fine legimus.

His praemissis denique mihi viam ad ea exempla examinanda aperui, quae re vera vitiosa videntur. nam una solum causa restat, qua immutata collocatio excusari potest: quae tamen cum segregatim tractari vix possit, hic adsero. saepe enim fit, ut in eodem versu plures formulae de eadem sede quasi certent: alteram igitur transponi quacunque ratione necesse erat. verba Πύλου vel Πύλοιο (...) ἠμαθόεντος 11^{ies} in extremo versu occurrunt, post I. ars. ω 152: ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο, ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ. et Ὀδυσσῆος θείοιο et νηὶ μελαίνῃ versum claudere solent, quare in duobus versibus ex tribus formulis una non poterat non cedere. aliter res se habet h. II 220 = 246 (ἐς Πύλον ἠμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους) et III 398 (ἐς Πύλον ἠμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξον); nam his locis cum insolentis positionis causam non videam, libertatem recentiori poetae adscribo. omnino saepius accidit, ut formulae ab exitu versus ante ipsam III. pedis caesurum recedant, quia hic alterum versus dimidium finitur; quod quotiens sine causa fit, plerumque locus recentior est. velut auctor catalogi B 787 non dubitavit admittere παρ Διὸς αἰγιόχοιο σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ, auctor hymni III vs. 551: ἄλλο δέ τοι ἐρέω, Μαίης ἐρικυδέος υἱὲ καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἐριούνιε δαῖμον [1]). cum 'Jovis fraude', quam ex antiqua Iliade eximendam esse pauci dissentiunt, arcte cohaeret vs. O 84: ἵκετο δ' αἰπὺν Ὄλυμπον, ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν [2]). verba Τάρτα-

ἠμαθόεις

αἰγίοχος

αἰπύς

1) an, cum ἐριούνιος Ἑρμῆς et ἐριούνιος υἱός Υ 72, h. III 145, 28 in fine legantur, hinc illi libertati venia obtingit?

2) N 523 et h. I 98 post I. ped. ἄκρῳ Ὀλύμπῳ substitutum est, quare O 84 potius ἄκρον Ὄλυμπον exspecto. similiter Φ 40 (καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐυκτιμένην ἐπέρασσεν) ἐυκτίμενος caesuram κατὰ τρίτον τροχαῖον sequitur ut semper (praeter δ 476 = ζ 315 = ι 533 = ο 129 = ψ 259, ubi πατρίδα γαῖαν, et h. I 36, ubi ut Ω 753 Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν in fine ponenda erant); in initio autem Φ 58 et 79 Λῆμνον

ἠερόεις ρον (-ου) *ἠερόεντα* (-ος) Θ 13, h. III 256, Hes. Th. 736 = 807 versum claudunt, incipiunt Th. 682 et 119 (*Τάρταρά τ' ἠερόεντα*), cum Scut. 255 (*Τάρταρον ἐς κρυόενθ'*) poeta aliud attributum praetulerit. υ 73 in recenti illa de Pandarei filiabus fabula legimus: *εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν Ὄλυμπον, κούρῃσ' αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο, ἐς Δία τερπικέραυνον· ὃ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα.*

τερπικέραυνος etiam hic igitur *τερπικέραυνος* a solita sede ante caesuram *κατὰ τρίτον τροχαῖον* secessit, sed non sine iusta causa. verba enim *ἐς Δία τερπικέραυνον* cum ad *προσέστιχε* referenda sint, in vs. 74 autem locus eis assignari non queat, aliter atque legimus collocari non potuerunt, quod etiam verba *μακρὸν Ὄλυμπον* finem occupare solent. similis est plurium vocum in eadem sede ponendarum concursus Υ 71

ἰοχέαιρα (*χρυσηλάκατος κελαδεινὴ* | *Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη ἑκάτοιο*), deinde Φ 480 (*νείκεσεν ἰοχέαιραν ὀνειδείοισι ἔπεσσιν*), fortasse etiam h. II 21 (*Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ὁμότροφος Ἀπόλλωνι*) et IX 2 (*παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροφον Ἀπόλλωνι*), quamquam alibi verba *ὁμότροφος Ἀπόλλωνι* | non leguntur; praeterea Z 498 (*αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας* |

ἀνδροφόνος *Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο, κιχήσατο δ' ἔνδοθι πολλὰς ἀμφιπόλους*), P 638 (*Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους*), Ω 724 (*Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν*

ἀργεϊφόντης *ἔχουσα*[1]), h. XXIX 7 (*καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ*). his locis verba a fine ante caesuram III. pedis recesserunt.

Φοῖβος Ἀπόλλων Accedunt alii. *Φοῖβος Ἀπόλλων* certam 45^ies^ in fine sedem tenet. nemo igitur non haerebit in h. II 23 (*παίζουσ'· αὐτὰρ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει*), ubi non modo articulus additur (quamquam is quidem facile deleri posset),

---

ἐς ἠγαθέην, B 722 Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ legimus, non ἐυκτιμένην (-ῃ). Ψ 529 (λείπετ' ἀγακλεέος Μενελάου δουρὸς ἐρωήν) recte ἀρηιφίλου spretum est, et Σ 391, ϑ 286, h. XX 5 metrum quidem et sententia non obstitissent, ne ante V. ped. κλυτοεργὸν pro κλυτοτέχνην usurparetur, nisi Ἥφαιστον κλυτοεργόν uno loco quo exstat, ϑ 345, versum inciperet.

1) cf. etiam μετὰ χερσὶν ἐνώμα |.

sed etiam *Φοῖβος Ἀπόλλων* ante V. ped. occurrit. *ἀργυ-*
ρότοξος Ἀπόλλων| 11ies invenitur, semel ante caesuram bu-
colicam, o 410 (*ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν*); ἀργυρό-
sed haec tota pars a Kirchhoffio ei qui inseruit Telemachiam τοξος
adscribitur, cf. etiam Wilam. p. 95 sqq. cum 37 locis, qui
κορυθαίολος Ἕκτωρ| testantur, comparandus est unus haec κορυθαίο-
verba disiuncta exhibens, sed non ita, ut vox *Ἕκτωρ* per λος
se ad certum pedem non alligata migret [1]), sed *κορυθαίο-*
λος: *ἤματι τῷ ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ* (*X* 471).
cui autem aetati hic locus adiudicandus sit, magnopere
differunt sententiae: alii satis vetustum ducunt et certe ve-
tustiorem quam *Ἕκτορος καὶ Ἀνδρομάχης ὁμιλίαν*, alii rur-
sus recentissimum et vel post librum *Ω* compositum sine
dubio posteriorem. quod qui contendit Naberus, finiendam
fuisse Iliadem opinatur Hectoris morte, ergo omnia inde a
X 394 ab antiquo carmine aliena esse. facilius rursus ex-
plicatu est, cur *Z* 188 (*κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας* εὐρύς
ἀρίστους), *Π* 455 (*εἰς ὅ κε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκων-*
ται), *Π* 673 = 683 (*θήσουσ'* vel *κάτθεσαν ἐν Λυκίης*
εὐρείης πίονι δήμῳ), *π* 20 (*ὡς τότε Τηλέμαχον θεοει-* θεοειδής
δέα δῖος ὑφορβός) verba *Λυκίης εὐρείης* [2]) et *Τηλέμαχον*
θεοειδέα ab exitu versus remota sint: *φῶτας ἀρίστους, δῆ-*
μον ἵκωνται sim., *πίονι δήμῳ* (nec minus *πίονι δημῷ, πίονα*
δημῷ, -όν) eodem loco exstare solere invenio [3]). idem ple-
rumque in verba *δῖος ὑφορβός* cadit. sed de his deque ce-
teris vocabulis cum *δῖος* coniunctis nunc agendum est.

Vox *δῖος* cum nomine vel genetivo (*δῖα θεάων, δῖα* δῖος
γυναικῶν) copulata plerumque in fine versus collocari so-
let, quotiens per metrum licet: *δῖος Ἀγήνωρ, Ἀγήνορα δῖον,*
Ἀγαμέμνονι δίῳ sim. semper fere versum claudunt. nume-
ravi locos 350 (177 in Iliade, 162 in Odyssea, 11 in hy-
mnis), quibus 4 ex fr. ep. cycl. addendi sunt. exemi
χθὼν δῖα, δῖ' Εὔμαιε, alia id genus spondiaca, adieci *Ἀγά-*

1) v. supra p. 30.

2) cf. Κρήτης εὐρείης|, Κνωσῷ εὐρείῃ|, Σπάρτῃ εὐρείῃ|, Τροίῃ εὐρείῃ|, Ἑλίκην εὐρεῖαν|.

3) cf. Schmidtium.

θωνά τε δῖον| sim., sed etiam exempla contraria satis multa videntur esse; in initio versus 2—0—0 numeravi, post I. arsin 2—3—0, post I. troch. 0—2—0, post I. ped. 6—7—0, post II. ars. 0—0—1, ante extremum amphibrachyn 10—2—0, denique post caesuram semiquinariam *Ἀγαμέμνονι . . . δίῳ*| *Σ* 257. qui tamen exemplorum numerus aliquanto minuitur; scilicet saepius a fine propterea remota sunt, quia alia vox in fine ea quoque collocari solita versus exitum occupavit, velut:

1—2) *εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν* (*Ψ* 36); nam verba *βασιλῆες Ἀχαιῶν*| leguntur etiam *H* 106 et *Ω* 404, post II. ars. tantum *α* 394 (*ἀλλ' ἤ τοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι*), ubi rursus *εἰσὶ καὶ ἄλλοι* in extremo versu ponuntur ut *N* 312, *Σ* 106, *ρ* 376 [1]). ex *Ψ* 36 autem natus mihi videtur esse *H* 312: *εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον, κεχαρηότα νίκῃ*.

3) *αἶψα δ' ἔπειτα*| *Ἕκτορα δῖον ἔπετμεν ἀδελφεόν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλεν . . .* (*Z* 514 sq.); verba *αἶψα δ' ἔπειτα*| praeterea legimus *Ψ* 418, sed post I. ped. *Ω* 783 (*ζεύγνυσαν, αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο*), fortasse quia *ἠγερέθοντο* quoque clausulam versus amat, ubi praeterea 8[ies] legitur, *ἠγερέθονται* bis, *ἠγερέθεσθαι* semel; nec vero est silendum quater [2]) hanc vocem etiam post I. ped. esse positam, semel in initio (*B* 304, ubi tamen versus antecedens in *νῆες Ἀχαιῶν* exit, quae formula ipsa extremum versum tenere solet). concedo igitur hic dubium esse, num verba *αἶψα δ' ἔπειτα* causa mutatae collocationis esse possint. quod rursus certum est in

4—5) *ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα* (*X* 395 = *Ψ* 24) collatis verbis *ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι*| sim., *ἀεικέα μηχανόωντο*|, *ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν*| sim.

6) *Ἕκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαούς* (*O* 15), cf. *ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς*| *P* 596.

7) *ὣς ὃ μὲν Ἕκτορα δῖον ἀείκιζεν μενεαίνων* (*Ω* 22), cf. (*ἀεικίζει*) *μενεαίνων*|, *μενεαίνω*| sim. saepe; contra *με-*

1) cf. εἰσὶ καὶ ἡμῖν|.

2) τ 542, β 392, ω 468, h. III 326.

νέαινε post II. ars. *Π* 491, h. Υ 468 (sequitur *κελαινεφέι Κρονίωνι*|), post III. ars. *Φ* 543, post IV. ars. *ν* 30.

8) *αὐτὰρ ὅ γ' Ἕκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα* (*Ω* 50), cf. *τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λεῖπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα* (*Φ* 201).

9) *φράζεο, δῖε Μαχᾶον, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα* (*Ξ* 3); *ὅπως ἔσται τάδε ἔργα*| praeterea 6^{ies} 1) occurrit.

10) *ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃσ' ἐνὶ νηυσίν* (*β* 27); verba *κοίλῃσ' ἐνὶ νηυσίν* semper aut in fine aut post caes. semiquin. exstant.

11—13) *ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος* (*γ* 326) et *ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης* (*δ* 313); unde provenisse credo *ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος* (*ν* 440), quem versum Wilamowitzius nostrae Odysseae compositori tribuit.

14) *τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ* (*μ* 104).

15—19) praeterea ei versus eximendi sunt, in quibus, si nomina cum voce *δῖος* copulata in fine collocarentur, pessima caesura *κατὰ τέταρτον τροχαῖον* exoreretur; sunt autem hi:

εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκεν (*Φ* 545).
σοὶ δέ, Φιλοίτιε δῖε, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς (*φ* 240).
οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρίονα δῖον ἐλαύνοι (*Ψ* 346).
ἀθρόοι ἐν μεγάροισ', ὃ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη (*τ* 540).
καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει (*Ω* 532).

his igitur locis exceptis restant 17 vel praeter iteratos 14, quibus insolentem vocis *δῖος* positionem deprehendimus: *Σ* 257; *N* 129, *Ω* 593, *Δ* 319, *I* 662, *τ* 50, *P* 705, *Π* 678, *B* 615; *λ* 375; *M* 343, *ξ* 3, *ν* 275 = *ο* 298 = *ω* 431 = h. II 248, h. XXX 3. ex his in partibus sine dubio recentioribus sunt *Ω* 593, *I* 662, *τ* 50 (v. Kirchh. et Wilam.), *Π* 678, *B* 615, *ο* 298, *ω* 431, h. II 248, XXX 3, deinde cum vetustioribus Iliadis partibus comparati ceteri Odysseae loci,

1) Β 252, Δ 14, Ξ 61, Υ 116, ρ 78, 274.

praeterea fortasse *Σ* 257 [1]), *N* 129 [2]), *M* 343 [3]), ita ut restent solum *Δ* 319 et *P* 705.

Denique duos locos perstringamus. *υ* 73 in fabula de Pandarei filiabus non ut 5ies alibi [4]) verba *δῖ' Ἀφροδίτη* in fine posita sunt, sed mutato verborum ordine in medio versu: *εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν Ὄλυμπον.* at si versus *εὖτε προσέστιχε μακρὸν Ὄλυμπον δῖ' Ἀφροδίτη* sonaret, et male sonaret et eodem iure in verbis *μακρὸν Ὄλυμπον* vitiose positis — nam versum claudere solent — haesitandum esset. deinde quis pro *δῖον Ἀχιλλῆα* *Φ* 138 = 250 in capite versus collocato potius *Ἀχιλλέα δῖον* | exspectaverit ut *Ἀγήνορα δῖον* | et *δῖος Ἀγήνωρ* | (cf. *δῖος Ἀχιλλεύς* |). sed unum novi locum eumque recentem, quo vox *Ἀχιλλεύς* in casu obliquo posita litteram *ε* pro *η* retineat, *Ψ* 792: *ἀργαλέον δὲ* | *ποσσὶν ἐριδήσασθαι Ἀχαιοῖσ', εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.* nihil igitur vituperandum est. hi omnes sunt loci, quibus insolitam collocationem inveni.

Ceteri qui repugnare videntur aliter sese habent. saepius enim quam credideris fit, ut epitheta duas vel plures sedes teneant. (λευκώλενος, χρυσόθρονος) *λευκώλενος* et *χρυσόθρονος* [5]) semper caesuram bucolicam antecedunt exceptis formulis (*θεὰ*) *λευκώλενος Ἥρη* |, *χρυσόθρονος Ἥρη* |, *χρυσόθρονος Ἠώς* |. idem observabis de Mercurii attributis (ἐριούνιος, χρυσόρραπις, Κυλλήνιος) *ἐριούνιος*, *χρυσόρραπις*, *Κυλλήνιος*: solent ante V. ped. exstare, sed voce disyllaba sequente post IV. ars ponuntur: *ἐριούνιος Ἑρμῆς* |, *Διός δ' ἐριούνιος υἱός* |, *ἐριούνιε δαῖμον* |, *χρυσόρραπις Ἑρμῆς* |, *Κυλλήνιος Ἑρμῆς* |, *Κυλληνίου ἐστίν* |. (ἐρικυδής) etiam *ἐρικυδέος* (*-έα*), quotiens voce disyllaba excipitur, post IV. ars. exstat, ceteroquin ante V. pedem. — (πολύμητις) verba *πολύμητις Ὀδυσσεύς* saepissime, maximeque in Odyssea, versum finire notum est; sed 6ies epitheton post II. ars. ponitur: *Γ* 216, *δ* 763, *τ* 585, *Γ* 268, *Ψ* 709, 755: qua in re illos versus, qui in *πολύ-*

1) v. supra p. 21.
2) p. 23.
3) p. 22.
4) B 820, Γ 389, 413, E 370, υ 68.
5) item ἐύθρονος.

μητις Ὀδυσσεύς exeunt, magnam partem inter se vel pares vel similes esse tenendum est. — *ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ* post I. ped. quater[1]) in libris *α* et *β* legitur, qui nihil demonstrant, in initio *φ* 252; item *διογενὴς Ὀδυσεύς* modo post I. ped. modo in initio. (*Ποσειδάων*) *γαιήοχος εἰνοσίγαιος*, *κλυτὸς εἰνοσίγαιος* (, *ἐρικτύπου ἐννοσιγαίου*, *βαρύκτυπος* —, *ταῦρεος ἐννοσίγαιος* in Hes.) semper versum claudunt; sed vox *εἰνοσίγαιος* nuda nec cum attributo coniuncta compluries post I. ped. regreditur: nom. *M* 27, acc. *λ* 102, voc. *Υ* 20, h. XXII 4[2]). solum Aethiop. fr. III (p. 35) legimus: *αὐτὸς γάρ σφιν ἔδωκε πατὴρ γέρα Ἐννοσίγαιος* | *ἀμφοτέροις*, sc. Machaoni et Podalirio. sed traditum est *πατὴρ ἐνοσίγαιος πεσεῖν ἀμφοτέροις*, ubi *πεσεῖν* librarii errorem pro *παισίν* esse omnes consentiunt. sed cum alii hoc glossema ad *ἀμφοτέροις* adscriptum esse velint et cum Duebnero *γέρα* post *πατὴρ* inserant, Welckerus *πατὴρ νοσήλια παισίν* coniecit. certi nunquam quidquam dici poterit, quoniam antecedentia perierunt. attamen si in his quid Neptunus filiis donavisset poeta indicaverat, *πατὴρ κλυτὸς εἰνοσίγαιος* eum scripsisse crediderim. — (*Ποσειδάων*) *γαιήοχε κυανοχαῖτα* | *ι* 528, h. XXII 6, *Ο* 174, 201, *ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ* | *γ* 6, *κυανοχαίτης* | *Υ* 144, *ι* 536 (Hes. Th. 278), *Ἀρείονι κυανοχαίτῃ* | Theb. fr. IV (p. 12) legimus, sed *κυανοχαῖτα Ποσειδάων* *Ν* 563, *Ξ* 390 versum incipit. vetusta igitur formula Aeolica *κυανοχαῖτα* in initio, recentior *κυανοχαίτης* in fine poni videtur, quare vocativum *κυανοχαῖτα* | a nominativo *κυανοχαίτης* derivandum esse censeo[3]). — *ἐρίβωλον* (-*ων*) bis[4]) in fine, 5[ies] [5]) ante extremum amphibrachyn collocatur, uno loco (*εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου, τηλόθ' ἐούσης*, *Φ* 154) ante caesuram bucolicam, sine dubio, quia verbis

ἀμφίαλος

διογενής

εἰνοσίγαιος

κυανοχαίτης

ἐρίβωλος

---

1) α 386, 395 = β 293, α 401.

2) alia res est, cum εἰνοσίγαι' una syllaba brevior aut in capite versus posita est aut item post I. pedem.

3) prorsus vitiose Antimachi versus compositus est: πατρί τε κυανοχαῖτα Ποσειδάωνι πεποιθώς, Theb. fr. XXVII (p. 284).

4) I 329, h. V 471.

5) Σ 67, Ψ 215, I 363, Φ 232, ε 34.

τηλόθ' ἐούσης ut — ἐόντι, — ἐόντας versus claudi solet. — **ἀμαιμάκετος** Chimaera bis attributo ἀμαιμάκετος ornatur, Z 179 (πρῶτον μέν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσεν) et Π 328 sq. (ὅς ῥα Χίμαιραν | θρέψεν ἀμαιμακέτην, cf. ξ 311: ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο), utrobique igitur aliter collocato. — **καλλιπλόκαμος** καλλιπλόκαμος (-ου, -ῳ) ter [1]) post caes. semiquin., **ἐρίγδουπος** semel [2]) post II. ars. exstat [3]), casus vocis ἐρίγδουπος aut ut in formula ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης | aut post I. trochaeum; **φιλοπτόλεμος** φιλοπτολέμοισι, ut φιληρέτμοισι, plerumque post **φιλήρετμος** caesuram κατὰ τρίτον τροχαῖον, ter [4]) ante eam; **νιφόεις** νιφόεντος (-ι, -α) aut in fine aut ante ultimum amphibrachyn, Υ 385 ante caesuram κατὰ τρίτον τροχαῖον, quod ἐν πίονι δήμῳ | sequitur.

Sine dubio hic numerus multis exemplis augeri potest, sed longum est difficillimumque omnia enumerare. unum teneatur, saepe epitheta certa sede carere videri, quod non semper in eadem redeunt. sed videntur tantummodo: re vera legitimam ut ita dicam sedem relinquunt, quod alia verba eandem postulant. quodsi quis Schmidtii egregio libro singula perquisiverit, saepissime stabilem quorundam verborum collocationem facile statui confido.

III.

Posteriorum epicorum dictionem cum Homerica comparanti cum aliis multis in rebus discrimina tum diversus epithetorum usus apparet. saepenumero enim accidit, ut epitheta in Homericis carminibus hominibus solum indita ab illis etiam rebus adiungantur, quae illic raro usurpan-

---

1) Σ 592, Υ 207, h. I 101.

2) Σ 407.

3) καλλιπλοκάμοιο κ 220 et 310 in fine, Ξ 326 (καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης |) inde remotum, quia vox bacchiacae mensurae sequitur. similis causa mihi videtur esse, cum ἑκάτοιο 8ies versum finiens h. I 63, 90 voce ἄνακτος inde expellitur; nam casus nominis ἄναξ plerumque ita ponuntur. ἑκάτου h. II 97 post II. arsin positum disparis metri est.

4) Π 90, 835, Ρ 194.

tur, eorum hic late pateat usus, nonnunquam etiam pluria in eodem nomine cumulentur, sim. iam vero, cum etiam in Homero haud paucis locis epitheta male me haberent, num inde quid fructus ad crisim Homericam redundaret non sine successu quaesivisse mihi videor, quia quae inveni ea plerumque cum aliorum observationibus conspirant.

Certissimum serioris originis indicium eo continetur, quod attributa in eodem nomine apud posteriores trita ac vulgaria raro in Homero legimus[1]. quam saepe postea Cypridem et Cytheream celebratam invenimus! at inspice Κύπρις
Homerum: *Κυθέρεια* ab Iliade aliena est, in Odyssea bis Κυθέρεια
emergit: σ 193, quam totam partem Wilamowitzius (p. 34) Archilochia fere aetate ortam esse gravibus argumentis collegit, et ϑ 288[2]) in Demodoci carmine; saepius postea occurrit in hymnis (IV 6, 175, VI 18, IV 287, X 1). *Κύπρις* in hymnis semel, IV 2, in Odyssea nunquam, in Iliade non nisi in libro *E* (760, 422, 330, 458 = 883) commemoratur occasione tamen huius nominis usurpandi saepissime oblata: assentior igitur eis, qui velut Duentzerus et Bergkius Cypridem a Diomede vulneratam recentioris poetae commento deberi iudicant; praeterea, id quod cadit in vs. 760, Lachmannus[3]) et Hauptius *E* 711—792, 907 — *Z* 1 iure delevisse mihi videntur. — Mercurius *Κυλλήνιος* primum in Κυλλήνιος
initio alterius *νεκυίας*, ω 1, appellatur: *Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς*

1) aliud est, cum attributa in universum, non modo in Homerica poesi raro leguntur. facile enim casu vel libidine poetarum fieri potuit, ut quamvis antiquis temporibus ficta postea neglegerentur et in desuetudinem abirent. alia autem propterea in perpetuorum epithetorum numerum recipi non potuerunt, quod ad rem forte narratam adaptata et accommodata erant. huc refero: ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη Δ 8 = E 908, Ἀθηναίη ληΐτιδι K 460, ὀβριμοπάτρη E 747 = Θ 391 = α 101, πολύβουλος (...) Ἀθήνη E 260, π 282, πότνι' Ἀθηναίη ῥυσίπτολι Z 305 cf. h. XI 1, Ἀθηναίη λαοσσόος [B 156 Zenod.,] N 128, λαοσσόον ... Ἀθήνην χ 210, Ἄρης λαοσσόος P 398, Ἄρης ῥινοτόρος Ψ 391 sq., dat. Hes. Th. 933 sq., πανομφαίῳ Ζηνί Θ 250, ἐρισμαράγοιο Διός Hes. Th. 815, Ζηνὸς Ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος Th. 529, Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεύς O. e. D. 668, ταύρεος ἐννοσίγαιος Scut. 104, sim.

2) var. lect. ἐυστεφάνου Ἀφροδίτης, cf. schol. P.

3) hic quidem dubitanter.

Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο, cum in hymnis hoc cognomen iam sit usitatissimum. — epitheta *ἐρίγδουπος*, *τερπικέραυνος*, *ὑψιβρεμέτης* (, *ἐριβρεμέτης*) Iuppiter saepissime accipit, synonymum *βαρύκτυπος* primum in V. hymno [1]), saepe in Hesiodo: etsi in Iliade quoque et Odyssea nunquam non pro *Κρόνου πάις* usurpari potuit. similiter *βαρύκτυπος* et *ἐρίκτυπος ἐννοσίγαιος* in Hes. Th. frequentia ab Homericis poetis ignorantur. *μητιόεις* Iuppiter aptissime dicitur; sed qui fit, ut solum in hymnis (II 166, XXIV 5) et Hesiodo (Th. 286, 457, O. e. D. 51, 769), non in Iliade aut Odyssea hoc legatur? idem quaerere licet in verbis *θεῶν σημάντορι* (-α) *πάντων* (Hes. Scut. 56, fr. XXIV 2, h. III 367) fortasse ideo inventis, quod *πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε* ita, ut in metrum quadraret, flecti obliquis casibus non poterat: solum in Hesiodi Theogonia *θεῶν πατέρ'* (= *πατέρα*) *ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν* nobis occurrit [2]). — intonsum Apollinis capillum postea saepissime a poetis celebrari constat, sed ad hoc pulcherrimum eius decus non nisi in serioribus partibus alludi miror, in exordio *θεομαχίας* (*Φοῖβος ἀκερσεκόμης ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα*, *Υ* 39) et in hymno I (*Φοῖβος ἀκερσεκόμης ἑκατηβόλος*, vs. 134). quod casu factum esse nullo modo credo, potius hic primum quasi fontem, ex quo posteriores poetae hauserunt, cum veri specie deprehendisse mihi videor.

βαρύκτυπος

ἐρίκτυπος

μητιόεις

θεῶν σημάντορι πάντων

θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν

ἀκερσεκόμης

Deinde haud raro fit, ut epitheta alibi usitatissima in quibusdam nominibus propriis minus frequentia sint. quod offensione caret, siquidem haec nomina ipsa in Homero secundas ut ita dicam partes agunt. affero unum exemplum etiam aliis de causis satis notandum. cum Hes. Th. 317 *σὺν ἀρηιφίλῳ Ἰολάῳ* | legimus et idem attributum in persimili Menelai nomine vulgare esse in memoriam nobis revocamus, Iolaum maxime ob nomen suum ita appellari probabile est. similiter Lycomedem si non omnia at tamen nonnulla attributa a Diomede mutuari iure exspectamus, velut legitur *κρατερὸς Λυκομήδης* | *M* 366 sicut *κρατερὸς*

ἀρηίφιλος

κρατερός

1) vs. 3, 460, 334, 441.

2) cf. θεῶν σκοπὸν ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν h. V 62.

Διομήδης [1]) persaepe. sed attendendus est etiam alius locus, *P* 346: *τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηίφιλος Λυκομήδης*. neque ἀρηίφιλος enim unquam Diomedes *ἀρηίφιλος* nominatur, quamquam auxilio *ν ἐφελκυστικοῦ* 15ies hoc epitheton pro *βοὴν ἀγαθός* [2]), ter pro *ὑπέρθυμος* vel *ὑπερφίαλος* accipere potuit. unde cui fortasse suspicio nascatur propterea Diomedem nunquam ita appellari, quia Martem vulneraverat. at si poetae seu potius rhapsodi significationem vocis *ἀρηίφιλος* tam diligenter deliberaverunt, ut in Diomede offenderent, cur non ceteris quoque locis, ubi Graeci heroes ita appellantur, versus correxerunt? deinde quod de Lycomede et Diomede, idem de Iolao et Menelao animadverti potest. nam in Theogonia illi semel attributum *ἀρηίφιλος* tribui iam dixi; praeterea Menelai attributum *κυδάλιμος* bis est in Scuto de κυδάλιμος Iolao dictum, vs. 467 *κυδάλιμος Ἰόλαος*|) et 74 (*κυδαλίμου Ἰολάου*|) [3]). at quomodo ei, qui in verbis *ἀρηίφιλος Λυκομήδης* offendunt, explicant *κρατερὸς Ἰόλαος*| Scut. 323, 77, cum Menelaus nunquam *κρατερὸς* appelletur, saepius vero Diomedes? num hic quoque prudentem poetam vocem *ξανθός*, pro *κρατερός* in Menelao usitatam, sprevisse aliamque de Diomede transtulisse putandum est, ut in Lycomede de Menelao, non de Diomede? etiam in Thrasymede et Diomede simile quid fit. *γ* 448 enim illi Diomedis epitheton *ὑπέρθυμος* datur, *K* 255 autem et *γ* 442 non *βοὴν ἀγαθός*, sed *μενεπτόλεμος*. denique — et hoc nescio an gravissimum sit — vel maxime probabile est illi versui *P* 346 exemplo fuisse *E* 561 *τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηίφιλος Μενέλαος*.

Non licet igitur ex usu huius attributi a Lycomede quidquam concludere de Diomede. nec omnino semel eum sic dici mirandum est, quoniam plus semel vix commemo-

---

1) K 536 pro τε καὶ ὁ κρατερὸς Διομήδης melius scribitur ἠδὲ κρ. Δ.

2) in Menelao id quater fit, v. supra p. 6.

3) cf. etiam δουρικλειτὸς Μενέλαος| et κλειτοῦ Ἰολάου| Hes. fr. CLIV 1.

ratur[1]). alia autem est ratio, cum epitheton quamvis ei,
cui additur, aptum in aliisque frequenter usurpatum tamen
ἠύκομος singulare est. Minerva epitheto *ἠύκομος* in mulieribus cre-
berrimo nunquam instruitur nisi in versu ter iterato: *θεῖ-
ναι (τὸν θὲς, θῆκεν) Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠυκόμοιο*, *Z* 92,
273, 303. sed tota prior libri *Z* pars num inter antiquio-
res numerari possit admodum dubium mihi est. interposita
est enim inter *Διομήδους ἀριστείαν* et *Ἕκτορος ὁμιλίαν*, quae
antiquitus ita inter se coniunctae fuisse non possunt, quod
Hectoris illud cum uxore colloquium paene ridiculum fit,
si eodem die laetus in urbem redit[2]). itaque hanc narra-
tionem postea denique ad *ἀριστείαν* et *ὁμιλίαν* connectendas
insertam esse credo, quae quidem sententia eò fulcitur,
quod Fulda in egregio libro, quem 'Untersuchungen über
die Sprache der Homerischen Gedichte, I' inscripsit, vs. 285
ad *ἐκλελαθέσθαι* sine ulla causa additum esse *φίλον κῆρ*
observavit. aeque suspectum attributum est *η* 40 sq. (*οὐ
εὐπλόκαμος γὰρ Ἀθήνη| εἶα ἐυπλόκαμος δεινὴ θεός*), nec iniuria Kirch-
hoffius, cum vss. 39—42 deleret, hanc quoque attulit causam.
in componendo autem illo versu poetae obversati possunt
fortasse esse *η* 246 = 255 = *μ* 449 (*Καλυψὼ| ναίει ἐυ-
πλόκαμος δεινὴ θεὸς [αὐδήεσσα]*) vel *κ* 136 = *λ* 8 = *μ* 150
(*Κίρκη ἐυπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα*), nisi forte praefers
Z 380 = 385 (*Τρῳαὶ ἐυπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκοντο*),
quod Minerva hic quoque appellatur *δεινὴ θεός*. *K* 5 (*ὡς
πόσις Ἥρης ἠυκόμοιο δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης ἠυκόμοιο*) non solum Junonis
attributum me moratur: cur non sollemne Iovis attributum
ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης poeta posuit *ἀστράπτῃ* simul mutato
in *ἀστράπτῃσιν*? vel cur non eum verborum ordinem qui
est in *Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο* retinuit? nam haec verba ei
in versu illo modulando exemplum fuisse admodum proba-
bile est[3]); studio autem hiatus vitandi transpositio vix
explicatur, cf. *Y* 378, *O* 392 alia. denique etiam *υ* 80
εὐπλόκαμος (*ἠέ μ' ἐυπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα . . .*) singu-

1) I 84, M 366, P 344 sqq., T 240.

2) v. Naberi quaest. Hom. p. 156 sq.

3) leguntur H 355 = Θ 82, I 339, Λ 369, 505, N 766 [cf. Ψ 81b].

lari hoc attributo ad Dianam translato offendor; sed est hic ille locus, quo Penelope summo dolore afflicta ab Harpyiis se abripi concupiscit. — *διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην* | μεγάθυμος *ϑ* 520, *ν* 121 [= 369^{b}] iam Gruppius Duentzero obiecit quaerens, cur non potius solito attributo *γλαυκῶπις* poetae usi sint. male respondet Duentzerus 'euphoniae causa, quoniam *γλαυκώπιδ'* male sonaret'[1]). vs. *ϑ* 520 autem recentiorem esse etiamnunc Kirchhoffio assentior; post *η* 238 (*τίς πόθεν ἔσσ' ἀνδρῶν;*) ad *η* 240 sq. (*ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες*) statim necessario adiungendi sunt *ι* 16 sqq. (*νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι κτλ.*). nec Wilamowitzius (p. 132 sq.) nec alii[2]) Kirchhoffii argumenta (p. 282 sq.), quae quo saepius perlego eo magis persuadent, unquam redarguerunt. difficultates vero altero versu *ν* 121 parantur, qui a Kirchhoffio veteri *Νόστῳ* tribuitur assentiente fere Wilamowitzio. — *ἐρικυδής* Minerva semel, h. II 130, vocatur: *εἶτ' ἄρα* ἐρικυδής *δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ' Ἀθήνην.* — epitheton *βοὴν* βοὴν ἀγαθός *ἀγαθός* praeter Diomedem et Menelaum sescenties eo instructos non nisi Polites *Ω* 250[3]), Aiax Telamonius *O* 249[4]) et *P* 102[5]), Hector *N* 123[6]) et *O* 671[7]) accipiunt. in Polite per totam Iliadem ter commemorato non offendo, quamquam liber *Ω* serioris originis est. sed Aiacem et Hectorem, duces praeter Achillem in Iliade summos, attributum bellicae virtutis a Diomede et Menelao mutuari paene obstupesco. at *O* 249 a Jovis fraude in libro *Ξ* descripta pendet; *N* 123 ut totus liber *N* suspectus est[8]); *O* 668—673 merito Nauckius Aristarchum secutus uncis in-

---

1) cf. γλαυκώπιδ' Ἀθήνην h. II 145; γλαυκῶπιν exstat α 156, h. II 136, IV 8, XXVII 2, γλαυκῶπι Θ 420, ν 389.

2) velut Kammerus, Lehrsius, Niesius.

3) Πάμμονά τ' Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην.

4) βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας.

5) εἰ δέ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθοῖο πυθοίμην.

6) Ἕκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴν ἀγαθὸς πολεμίζει.

7) Ἕκτορα δ' ἐφράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν καὶ ἑταίρους.

8) v. p. 23.

clusit, quoniam ad nostram quidem Iliadem nullo modo pertinent; denique initium libri *P* quamquam sine dubio extremo libro *Π* vetustius, quia poeta non iam Patroclum ab Apolline armis spoliari facit[1]), tamen Euphorbus etiam hic primus Patrocli interfector recentius esse convincit[2]): princeps et genuinus ut ita dicam poeta nec ab Apolline nec ab Euphorbo, sed ab uno Hectore Achillis amicum necari voluit. — A summis Iliadis heroibus Mars duo attributa, utrumque in Aeneae Achillique certamine, desumpsit, πτολίπορθος ab Achille vel, si malis, Ulixe (ἀμφὶ σέ, ἤιε Φοῖβε, καὶ Ἄρηα πτολίπορθον, *Υ* 152, cf. Hes. Th. 936), κορυθαίολος ab Hectore (ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος, αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ . . . ., *Υ* 38). mirifice autem erravit Friedlaenderus, cum haec scriberet[3]): 'Wenige stehende Beiwörter halten so fest an ihrem Subject wie κορυθαίολος, denn nur *Υ* 38 steht es bei Ἄρης, sonst immer (37 mal) bei Ἕκτωρ. Aber ich frage, bei welchen Namen hätte es denn sonst stehen können? Da es an die 4. und 5. Stelle des Hexameters gleichsam gebunden ist, nur bei zweisilbigen, die mit einem Vocal anlauten. Und wieviele giebt es deren in der ganzen Ilias? Ich finde nur folgende: Αἵμων *Δ* 296, Ἶσος[4]) *Λ* 101, Ὦρος *Λ* 303, Ὦτος *Ο* 518, alles nur einmal genannte Nebenpersonen, zum Theil in Verzeichnissen, wo die Absicht war, Namen zu häufen, nicht aber die einzelnen durch Beiwörter zu charakterisiren, oder Helden der Vorzeit wie Ἄκτωρ *Β* 513, *Λ* 785, *Π* 14, Ἶλος *Κ* 415 usw., Ἄλτης *Φ* 84, *Χ* 51, bei deren Namen man ein derartiges Epitheton nicht suchen wird'. at praetermisit nomen Αἴας, nec omnino opus est hoc epitheton disyllabis modo nominibus propriis a vocali incipientibus addi; nam Friedlaenderus cum iure collocatione Ἄρης κορυθαίολος (non κορυθαίολος Ἄρης ut κορυθαίολος Ἕκτωρ) offensus non sit, cur tum copulationes ut Ὀδυσσεὺς κορυ-

πτολίπορθος

κορυθαίολος

1) cf. Lachmanni observationes, XXVIII.
2) cf. Niesium p. 122.
3) Iahn. annal. suppl. III p. 774 sq.
4) potius Ϝῖσος, ut paulo post Ϝῖλος.

θαίολος, *Ἀχιλεὺς κορυθαίολος*, *Ἰδομενεὺς κορυθαίολος*, *Αἰνείας* ... *κορυθαίολος*, sim. excipit? denique hoc ipso loco, de quo agitur, *Υ* 38, vox *κορυθαίολος* non in IV. et V. pedibus quasi haeret, sed ut *Χ* 471 [1]) in III. et IV. corruit igitur tota eius argumentatio [2]). — Dianam venatricem attributa *ἐύσκοπος* et *ἑκατηβόλος* non minus decent quam ἐύσκοπος Mercurium Apollinemque, nec saepius eam ita vocari po- ἑκατηβόλος tuisse negamus, quippe quae saepius commemoretur. at tamen semel utrumque occurrit, *ἐύσκοπος* λ 198 (*οὔτ' ἐμέ γ' ἐν μεγάροισιν ἐύσκοπος ἰοχέαιρα οἷσ' ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν* [3]), *ἑκατηβόλος* h. IX 6 (*ἧσται μιμνάζων ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν*). in hoc loco non amplius moror; sed illum cum Kirchhoffius — nec in hac re multum ab eo dissentit Wilamowitzius [4]) — veteri *Νόστῳ* assignet, rursus alia explicandi via circumspicienda est. quae fortasse in usu vocis *ἐύσκοπος* serius demum divulgato latet; nam Ilias eam solum *Ω* 24 et 109, Odyssea α 38 (in parte recentissima, v. Wilam. I, 1) et η 137 (in parte antiquiore) praebet. — denique pauca addenda sunt de *φαί-* φαίδιμος *διμος Αἴας*. ita enim *Ψ* 779 praeter consuetudinem (cf.

1) ἤματι τῷ ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ, cf. p. 37.

2) etiam paulo post Friedlaenderus errat, cum scribit: 'Auf der andern Seite ist ἀρηΐφιλος ein constantes Epitheton des Menelaus und ebenfalls mit Vorliebe an einer gewissen Versstelle gebraucht, aber es steht auch bei andern Heldennamen am Schluss, wie ἀρηΐφιλος Λυκομήδης P 346, auch an andern Versstellen, wie Μελέαγρος ἀρηΐφιλος πολέμιζεν I 550, auch ἀρχὸν ἀρηΐφιλον B 778, auch bei Ἀχαιός (viermal, z. B. ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν). Schwerlich wird man diese Stellen für anstössig erklären wollen.' sed ἀρηΐφιλος omnibus locis, ubicunque legitur, eandem sedem tenet.

3) coll. ε 123 sq.: ἧος ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ οἷσ' ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν potius ἐύθρονος pro ἐύσκοπος exspectaveris; cf. etiam I 533.

4) Kammeri ('Einheit der Odyssee' p. 474 sqq.) et Niesii de libro λ iudicium neglego. imprimis quae Niesius p. 167 dicit ('Was dem Odysseus von Tiresias über seine Heimkehr gesagt wird, erfährt er nachher besser und genauer von der Kirke selbst' cet.), ea a Kirchhoffio iam 'melius et accuratius' p. 221 sq. exposita sunt; tamen Niesius, quod Kirchhoffius rectissime inde conclusit, redarguere ne conatur quidem.

E 617, *H* 187, *Λ* 496, *O* 419, *P* 284) non Telamonium nominari, sed Oilei filium vidit Pappenheimius [1]). sed subtilius re considerata iniuria hacpropter eum in illo loco haesisse apparet. neque enim *φαίδιμος* proprium est Aiacis attributum, sed multo saepius datur Hectori, praeterea Achilli et Ulixi nonnullisque aliis ita, ut ad patris nomen *φαίδιμος υἱός* (velut *Ἱππολόχοιο . . . φαίδιμος υἱός*) addatur. Aiax igitur Telamonius ornatur tantummodo hoc epitheto ut alibi epithetis *μεγαλήτωρ*, *δαΐφρων* sim., non ab Oilei filio discernitur. hoc eo confirmatur, quod nunquam nisi brevi ante iam commemoratus ita appellatur. iam vero Oilei filius plerumque una cum Telamonio prodit: sequitur, ut raro hoc attributum accipere possit, quod tum potius aliud, quo ab altero seiungatur, esset addendum. exiguus locorum numerus etiam eo minuitur, quod, si quando eius solius mentio fit, statim rursus evanescit. itaque cum ne hic quidem *φαίδιμος* dici possit, loco libri *Ψ* excepto 3 seu potius, cum duo congruant, 2 restant, quibus hoc attributum ei indere licuit, *Ξ* 446, ubi iam *δουρικλυτός* nominatur, et *N* 695 = *O* 334. num quis autem iam miratus est, quod semel tantum attributum *δουρικλυτός* accepit? at non magis suspectus est singularis vocis *φαίδιμος* usus.

At sunt etiam loci, quibus per se attributi usus nihil habeat molesti, sed aliis rationibus a tradito more recedat. εὐρύοπα Ζῆν notissimum exemplum est illud *εὐρύοπα Ζῆν* *Θ* 206, *Ξ* 265, *Ω* 331, Hes. Th. 884 lectum, quod optime nunc explicavit Hinrichsius in egregiae dissertationis, quam inscripsit 'de Homericae elocutionis vestigiis Aeolicis', § 13, 10. 'dupliciter in hoc poetas erravisse suspicatur: primum, cum *εὐρύοπα* accusativum interpretarentur, deinde cum a nominativo *Ζεύς* inauditum accusativum *Ζεῦν* — nam ita initio hoc verbum sonuisse, non *Ζῆν* — metro coacti fingerent. simili explicatione haud alienum sit in duobus aliis locis ἀγαθός uti, *K* 559 sq. (*τὸν δέ σφι ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης| ἔκτανε*) et *Δ* 181 (*σὺν κεινῇσι νέεσσι, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον*).

1) Philolog. suppl. II p. 47.

nam quid his locis sibi vult illud ἀγαθός? legimus γέρων ἀγαθὸς Πολύιδος *N* 666, ἀγαθὸς πάις Ἀλκινόοιο ϑ 130, 143, ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο *Π* 165 = *P* 388, sed haec comparari non possunt: aliud est, cum ἀγαθός nomini proprio, aliud, cum appellativo adnectitur, et *N* 666 verbis ἀγαθὸς Πολύιδος poeta nobile genus, vix fortitudinem vatis illius indicare voluit, cf. πατρὸς δ' εἴμ' ἀγαθοῖο *Φ* 109, πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι *Ξ* 113, αἵματος ἐσσ' ἀγαθοῖο δ 611. in illis autem ex quibus egressus sum locis attributum ut insolitum cum vi quadam dictum esse sumendum est: tamen nulla apparet vis, potius epitheto vulgari contenti essemus. iam nemo quid velim ambiget [1]). credo enim utroque loco poetas proprie βοὴν ἀγαθός ponere voluisse, metro vero impeditos βοὴν simpliciter omisisse et ἀγαθός eodem modo quasi βοὴν additum esset intellegi voluisse [2]). — saepissime in fine versus ἐυκνήμιδες (-ας)

1) Larochius cum in editione sua ad Δ 181 adnotaret: 'ἀγαθόν, gewöhnlich noch mit welchem Beisatz?' eandem opinionem videtur habuisse.

2) Δ 172—182 vel Nitzschius ('Sagenp.' p. 132, 146), ut taceam de Koechlyo et Franckio (Iahn. annal. LXXVII p. 225), ineptos esse concessit et posteriori alicui rhapsodo adscripsit. Doloneam autem plerumque ne acerrimi quidem Lachmannianorum adversarii in Iliadis nostrae corpore retinent. eos autem, qui, ut codicis Townleyani et Eustathii 'παλαιοί', K carmen singulare esse contendunt, redarguit Nutzhornius vss. K 57 et 196 comparatis cum I 80 sqq. neque enim in illis Thrasymedes nudis verbis Νέστορος ἀγλαὸς υἱός significari posset, nisi iam ex I eum, non Antilochum (v. etiam K 255), inter custodes esse comperissemus. nullo igitur modo Duentzeri (p. 307) remedium I 80 sqq. delentis probari potest. sed alius scrupulus mihi haesit. multi enim iam in I, ubi Aiax, Ulixes, Phoenix ad Achillem legantur, duali numero vs. 182, 183, 185, 192, 196, 197, 198 turbati Phoenicem postea additum esse coniecerunt. quos num prorsus latuit Liesegangii (progr. Duisburg. 1867 p. 7 sq.) acuta observatio fere omnes hos locos etiam alibi, et quidem recte, recurrere? I 182 confusus est ex A 327 et 34, I 185 = A 328, I 192 = K 469, I 196 = δ 59; rursus plurali I 186 ex A 329 vel (K 74 vel) δ 3 lux affertur. quod si verum est, I recentior libris K et vel δ est. qua autem ratione hoc cum eis, quae Nutzhornius animadvertit, convenit? addi potest etiam, quod Duentzerus (p. 307) et Naberus (p. 170) dicunt vss. K 106 sq. (εἴ κεν Ἀχιλλεὺς ἐκ χόλου ἀργαλέοιο

χαλκοχίτων Ἀχαιοί (-ούς) et Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων legimus, ita tamen, ut vox χαλκοχίτων nunquam ponatur, nisi ubi ἐυκνήμις metro repugnat; nunquam igitur occurrit καὶ Ἀχαιοὶ χαλκοχίτωνες, sed semper καὶ ἐυκνήμιδες Ἀχαιοί. adversantur duo loci, sed uterque recentior [1]): K 287 (λίπε χαλκοχίτωμεταστρέψῃ φίλον ἦτορ) post librum I 'haud satis apte fingi'. frustra hanc discrepantiam variis modis solvere studui: fortasse alii continget. sed videntur eiusmodi difficultates saepius tollendae esse; similiter quidem Naberus (p. 176 sq.) demonstrat vss. N 420—423 translatos esse ex Θ 331—334, cum in Θ Teucer levius vulneratus βαρέα στενάχειν etiam tum possit, non autem in N Hypsenor per iecus transfixus, i. e. necatus; rursus Θ 540 sq. desumptos esse ex N 827 sq., quod illic verba ἡμέρα ἥδε rebus narratis non respondeant. postulandum igitur est, ut tandem aliquando quae necessitudo inter omnes, non singulos modo versus iteratos intercedat diligenter quaeratur, quae quidem opera nunc Schmidtii indice iteratorum magnopere levata est. — sed redeo ad Doloneam, ut pauca de aetate addam. Gemollius (Herm. XV) hoc carmen post Telemachiam compositum esse ex versibus iteratis demonstrare studuit, impugnatus a Wilamowitzio, qui solum libros λμντ a poeta Doloneae usurpari convictum esse arbitratur (p. 231 not.). sed vere disseruit Gemollius, ut Wilamowitzio quoque concedendum est. dicit enim hic p. 15: 'hat nicht Gemoll oft genug den satz befolgt, dass ein vers, der einmal in individueller rede vorkommt, einmal zwischen geborgtem gut, im letzteren falle geborgt ist?' et vel hac sententia nisus α 65 ex K translatum esse contendit, quod α 63 redeat Ω 64 (sed praeterea 7ies in Iliade, 5ies in Odyssea), vs. insequens A 414 et saepius. iam vero K 290 ex ν 391, 291 ex E 809 translatum esse Gemollio concedit: ergo etiam versuum K 292—294 propriam sedem in libro γ (vss. 382—384) esse concedendum ei est. deinde mihi probabile est K 576 (ἐς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐυξέστας λοέσαντο) in Iliade genuinum non esse, sed desumptum aut ex δ 48 aut ex ρ 87, ex quibus locis ille in Telemachia legitur, hic in eis partibus, quae a Wilamowitzio nostrae Odysseae compositori tribuantur. si quis autem ρ 87 praeferat, quia praeter δ 48 insequens quoque versus alibi iteratur (δ 49 = Ω 587 = ϑ 454), poeta Doloneae vel a libri α auctore penderet, cum K 158 et 243 contrarium fiat (v. Wilam. p. 15). existeret igitur rursus illa discrepantia, quam modo commemoravi. denique Wilamowitzius Doloneam ex τ hausisse cum Gemollio consentit: retinet igitur cum Kirchhoffio τ 130—133; sed qui de his versibus secus iudicant, K 214 (ὅσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι) aut ex α 245 aut ex π 122 (rursus in Telemachia!) mutatum esse negare non possunt.

1) Λ 665—762 iam G. Hermannus ut ab Homerica dictione alienos delevit.

νας Ἀχαιούς pro *λίπ' ἐυκνήμιδας Ἀχαιούς*) et *Λ* 694 (*ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες* pro *ἐυκνήμιδες Ἐπειοί*). — denique unum commemoro singulare attributum ex analogia alius sollemnis compositum. auctor hymni XXXI cum vs. 6 Auroram *ῥοδοδάκτυλον* in *ῥοδόπηχυν* mutaret, usitatissimae ῥοδόπηχυς illius vocis vim non iam sensisse videtur. quae quomodo intellegenda sit, vides ex Greveri 'Reise in Griechenland' p. 224: 'Es zeigen sich nach dem Untergange und vor dem Aufgange der Sonne 5 blassrothe perpendiculär vom Horizont aufsteigende Streifen'[2]).

Quibus expositis id quod initio huius capitis contenderam confirmari videtur. fit re vera fere non nisi in recentioribus partibus, ut poetae traditum in epithetis addendis morem laedant. haerendum igitur est non modo in eis attributis, quae cum apud posteriores usitata sint in Homero singulis tantum locis appareant, sed etiam in eis, quae per se crebro usurpentur, sed aut cum quibusdam nominibus sine causa raro copulentur aut aliis rationibus ab Homerico loquendi more aliquatenus recedant.

2) cf. Doederleinii Gloss. n. 2038, Kraemeri 'Homerische Beiwörter' p. 6.

Addenda.

p. 4 vs. 16 ante διάκτορος adde: (βαρύκτυπος — ἐρίκτυπος ἐννοσίγαιος |, Hes.)
vs. 26 ante ἑλίκωπες adde: μητίετα — εὐρύοπα Ζεύς |;
p. 36 vs. 25 ante his adde: XIV 2 (ὕμνει, Μοῦσα λίγεια, Διὸς θυγάτηρ μεγάλοιο).

Index verborum.

Index locorum [1]).

1) locos, ubi aliquid ad interpretationem contuli, asterisco signavi, ubi ad criticam, cruce.

Vita.

Natus sum Carolus Fridericus Ernestus Franke a. d. XIII. Cal. Sept. anni h. s. LXII Petershagenii in vico Marchico patre Carolo matre Amalia e gente Thiele, quos adhuc esse superstites magnopere gaudeo. fidei addictus sum evangelicae. primis litterarum elementis in patriae schola imbutus inde a vere a. LXX usque ad a. LXXIII gymnasium reale Francofurtense (ad Viadr.) frequentavi, deinde gymnasium regium Fridericianum eiusdem urbis, cui tum Carolus Kockius moderabatur, praeceptor mihi carissimus nec unquam obliviscendus. vere a. LXXXI maturitatis testimonio instructus Berolinum me contuli philologicis studiis operam navaturus ibique scholis interfui Barthii, Kirchhoffii, Roberti, Jo. Schmidtii, Vahleni, Wattenbachii, Zelleri. auctumno a. LXXXII Gryphiswaldiam transmigravi, ubi me docuerunt Baierus, Giesebrechtius, Kaibelius, Kiesslingius, Preunerus, Schuppius, Susemihlius, Wilamowitzius, Zimmerus. Kaibelius et Kiesslingius in seminarium philologicum me receperunt, cuius per sex menses extraordinarius fui sodalis, per bis sex menses ordinarius. praeterea ad exercitationes suas benigne mihi aditum permiserunt Hebraicas Barthius, epigraphicas Kaibelius, archaeologicas Preunerus, Aristotelicas Susemihlius.

Quibus viris omnibus, imprimis Kaibelio, Kiesslingio, Susemihlio, Wilamowitzio, qui nunquam non summa benevolentia me amplexi sunt, gratiam semper habebo quam maximam. praeterea Maassio quoque, qui in hac dissertatione componenda optimis consiliis me adiuvit, hic publicas mihi liceat gratias agere.

Sententiae controversae.

I) Hymn. IV 1 'Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης' verba Μοῦσα et ἔργα transpono.

II) Τροΐη, non Τροίη in Homericis carminibus scribendum est.

III) Tac. dial. cap. XIII i. f. verba sic scribo: 'non me fremitus salutantium nec anhelans libertus excitet, nec incertus futuri testamentum pro pignore scribam, nec plus habeam quam quod possim cui velim relinquere; quandoque enim fatalis et meus dies veniet, statuarque tum tumulo non maestus et atrox, sed hilaris et coronatus' cet.

IV) Ea Νόστων pars, qua pedester Neoptolemi reditus narrabatur, recentior fuit eis et Νόστων et Ἰλιάδος μικρᾶς et Cypriorum partibus, quibus redactor libri λ a Wilamowitzio detectus usus est.

V) Signa litterarum ξ φ χ ψ non uno eodemque tempore orta esse Gardthausenio (Mus. Rhen. n. s. XL p. 599 sqq.) assentior, sed peccavit in ordine constituendo. potius contendo primum esse inventum φ, deinde χ, tum ξ et ψ aut eodem tempore aut ψ post ξ, certe vero ψ non ante quam Jones a zade ad sigma transiissent.

Jenae, typis Frommanni (H. Pohle).